

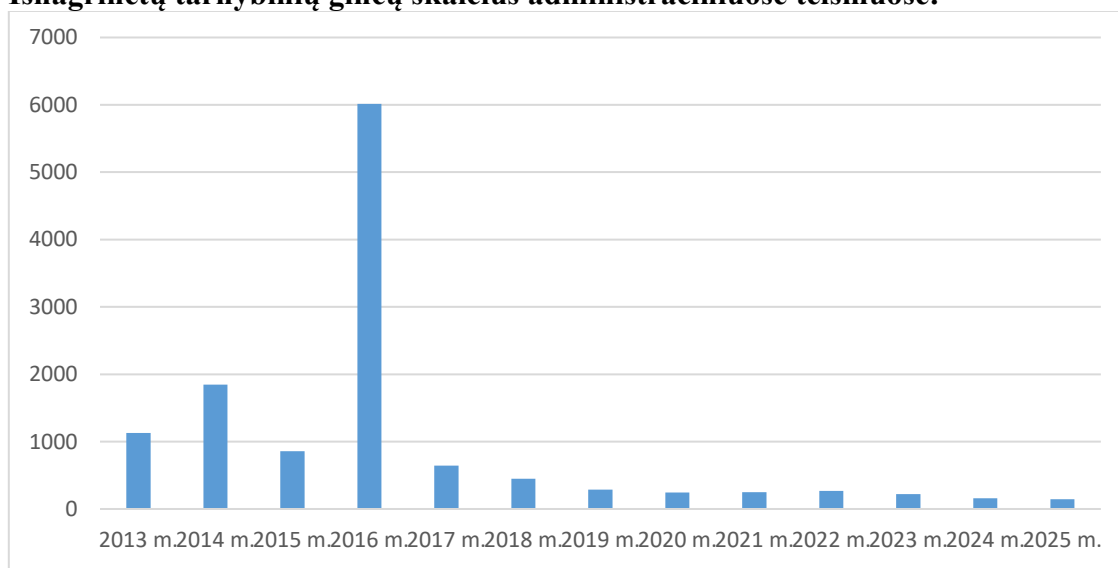
VIEŠOJO VALDYMO AGENTŪRA

TARNYBINIŲ GINČŲ, IŠNAGRINĖTŲ LIETUVOS VYRIAUSIAJAME ADMINISTRACINIAME TEISME 2025 M., APŽVALGA

2025 m. gruodžio 31 d. Nr. L-282
Vilnius

TARNYBINIŲ GINČŲ SKAIČIUS:

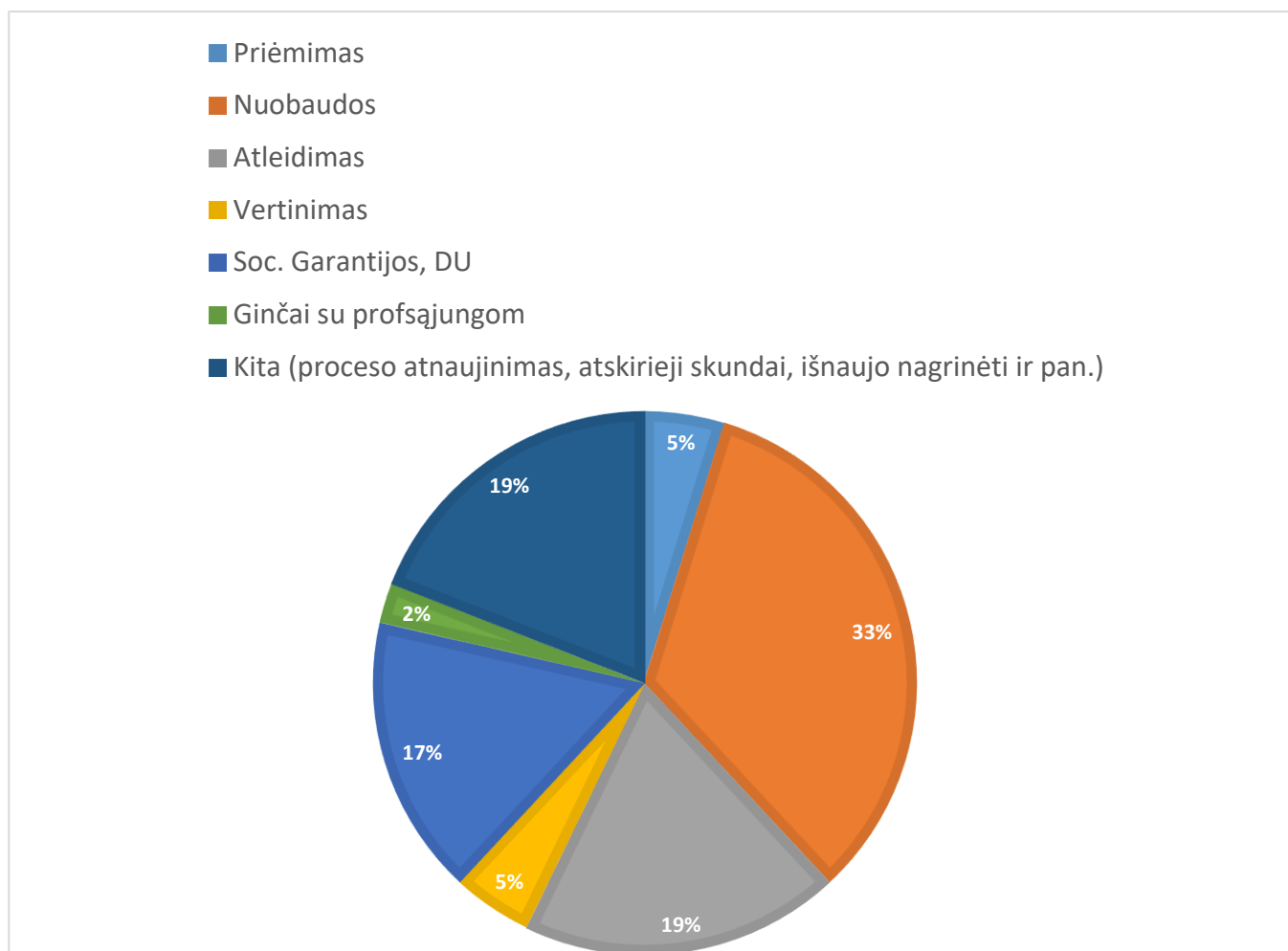
Išnagrinėtų tarnybinių ginčų skaičius administraciniuose teismuose:

Remiantis LITEKO duomenimis, 2025 metais Lietuvos vyriausajame administraciniame teisme buvo išnagrinėtos **87** bylos dėl tarnybinių ginčų (įskaitant ir statutinių valstybės tarnautojų tarnybinius ginčus):

1. Priėmimas į valstybės tarnybą – **4** (nėra palaimėtų bylų);
2. Valstybės tarnautojų ir jų tarnybinės veiklos vertinimas – **4** (nėra palaimėtų bylų);
3. Tarnybinės nuobaudos – **28** (pralaimėta 9 bylos);
4. Valstybės tarnautojų socialinės ir kitos garantijos, darbo užmokestis – **14** (pralaimėta 3 bylų);
5. Valstybės tarnautojų atleidimas iš pareigų – **19** (pralaimėta 6 bylos);
6. Ginčai su profesinėmis sąjungomis dėl nuobaudų skyrimo ir kt. – **2** (1 pralaimėta byla);
7. Bylos atnaujinimo, teisingumo, grąžinimo iš naujo nagrinėti ir kt. procesiniai klausimai –

16.

IŠVADOS:

1. Daugiausia bylų 2025 metais buvo išnagrinėta dėl tarnybinių nuobaudų teisėtumo – 33 proc., (2023 m. – 24 proc.).

2. Bylų skaičius dėl atleidimo iš pareigų išlieka sąlyginai didelis, tačiau neteisėtų atleidimų skaičius ženkliai neauga (2015 m. – 41 proc. 2016 m. – 35 proc. 2017 m. – 20 proc. 2018 m. – 23 proc. 2019 m. – 27 proc. 2020 m. – 37,5 proc. 2021 m. – 24 proc. 2022 m. – 23,7 proc., 2023 m. – 33,3 proc., 2024 m. - 19 proc., 2025 – 31 proc. buvo neteisi įstaiga). Neteisėti atleidimai buvo dėl neproporcingai ar neteisėtai pritaikytos nuobaudos – atleidimo, taip pat dėl klaidų, atliekant tarnybinės veiklos vertinimą.

3. Bylų skaičius dėl tarnybinių nuobaudų teisėtumo išlieka didelis. 2025 m. teismas sušvelnino paskirtas nuobaudas arba pripažino neteisėtai skirtas jau tik 32 proc. bylų (2015 m. – 36 proc. 2016 m. – 36 proc. 2017 m. – 44 proc. 2018 m. – 58 proc. 2019 m. – 45 proc. 2020 m. – 74,5 proc. 2021 m. – 42 proc. 2022 m. – 56 proc., 2023 – 34, 2024 m. - 21 proc. bylų buvo neteisi įstaiga).

4. Analizuojamu laikotarpiu buvo nagrinėtos 4 bylos dėl konkursų ir priėmimo į valstybės tarnautojo pareigas teisėtumo, iš jų visais teismas įvertino, jog kad konkursai buvo vykdomi laikantis procedūrų, skaidriai ir profesionaliai.

AKTUALI LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO PRAKTIKA, NAGRINĖJANT TARNYBINIUS GINČUS 2025 METAIS

Šiame skyriuje pateikiamos ištraukos iš 2025 metais Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme (toliau – LVAT) išnagrinėtų bylų dėl tarnybinių ginčų. Aktualiausios bylos pateikiamos remiantis LITEKO sistemoje esančiais teismų sprendimais.

Dėl priėmimo į valstybės tarnautojo pareigas

Dėl konkurso teisėtumo ir pagrįstumo, dėl kreipimosi į Konstitucinį teismą:

LVAT 2025 m. rugsėjo 10 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1992-492/2025 pagal pareiškėjo J. K. skundą atsakovams Viešojo valdymo agentūrai, Lietuvos hidrometeorologijos tarnybai prie Aplinkos ministerijos. Nagrinėjamoje byloje ginčas kilo pagal pareiškėjo J. K. skundą dėl VTD Pretendentų vertinimo komisijoje 2022 m. spalio 25 d. protokolu Nr. KAP- 2452 priimto sprendimo dėl konkurso laimėtojų į LHMT kanclerio pareigas. Teisėjų kolegija, vertindama pareiškėjo teiginius, kad Komisija, nustatydamą 12 klausimų testą ir 8 teisingų atsakymų ribą, t. y. nustatydamą reikalavimą surinkti ne mažiau kaip 6,67 balo, norint patekti į antrąjį Konkurso etapą, pažeidė Aprašo 51 punkto nuostatas, pažymi, kad pirmosios instancijos teismas skundžiamame sprendime pagrįstai akcentavo, jog nei Apraše, nei kituose ginčui aktualiuose teisės aktuose nereglamentuojama, koks skaičius klausimų turi būti pateiktas pretendentams teste. Tai palikta spręsti Komisijai savo nuožiūra.

Teisėjų kolegija atmeta pareiškėjo teiginius, kad Komisija turėjo nustatyti tokį testo klausimų skaičių, jog pretendentų pateiktus atsakymus konvertuojant į dešimtbalę vertinimo sistemą susidarytų lygiai 6 balai. Teisėjų kolegijos vertinimu, Aprašo 51 punkto nuostata nustato žemiausią balų ribą (6 balus), kurią turi surinkti pretendentas, norėdamas toliau dalyvauti Konkurse, ir ši riba (Aprašo 51 p. nuostata) nagrinėjamu atveju nebuvo pažeista, nes visi pretendentai, kurie surinko mažiau nei 6 balus (taip pat ir pareiškėjas) nebegalėjo dalyvauti antrame Konkurso etape, o pretendentai, surinkę 6 ir daugiau balų – toliau varžėsi antrame Konkurso etape.

Teismo kompetencijai, nagrinėjant šio pobūdžio bylas, nėra priskirta teisė vertinti klausimų turinio ar jų sudėtingumo ir atsakymų į juos teisingumo, kai šie klausimai iš esmės yra atitinkantys tą valstybės tarnybos sritį, į kurią yra organizuojamas konkursas. Teismų praktikoje pripažįstama, kad esminių procedūros reikalavimų pažeidimas gali lemti konkurso rezultatų pripažinimą negaliojančiais nepriklausomai nuo konkretaus pretendento galimybės tapti konkurso laimėtoju akivaizdumo, nes tokie pažeidimai reiškia ir imperatyviųjų valstybės tarnybos organizavimo principų pažeidimą. Kitaip tariant, teismas tik patikrina, ar nebuvo pažeista konkurso tvarka ir asmens konstitucinė teisė lygiomis sąlygomis stoti į Lietuvos Respublikos valstybės tarnybą.

Byloje nėra duomenų, patvirtinančių, kad pareiškėjui buvo apribota galimybė dalyvauti Konkurse vienodomis sąlygomis su visais pretendентаis, todėl teisėjų kolegija daro išvadą, jog Komisija tinkamai ir skaidriai organizavo bei vykdė pretendentų vertinimo procedūras.

Pareiškėjas apeliacinės instancijos teismo prašo kreiptis į Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti, ar Aprašas ta apimtimi, kuria nebuvo nustatyta teisė į pretendentų įvertinimo apeliaciją, – *inter alia* (be kita ko) pretendentų į valstybės tarnautojo pareigas konkurso komisijos narių klausimus ir pretendentų atsakymus raštu ar žodžiu, ar ir raštu, ir žodžiu, neprieštarauja Konstitucijos 30 straipsnio 1 daliai, 33 straipsnio 1 daliai, 48 straipsnio 1 daliai, 109 straipsnio 1 daliai, konstituciniam teisinės valstybės principui, Valstybės tarnybos įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje įtvirtintam valstybės tarnybos teisingumo principui.

Konstitucinis Teismas, 2008 m. sausio 22 d. nutarime aiškindamas aptariamų teisinių santykių (dėl konkursų į valstybės tarnautojų pareigas) pobūdį bei teismo vaidmenį, sprendžiant šiuos ginčus, konstatavo, kad teismas, sprendžiantis bylą dėl asmens nepriėmimo į atitinkamas pareigas valstybės tarnyboje, veikia ne kaip „apeliacinė egzaminų komisija“, o kaip jurisdikcinė institucija, sprendžianti, ar nebuvo pažeista konkurso tvarka ir asmens konstitucinė teisė lygiomis sąlygomis stoti į Lietuvos Respublikos valstybės tarnybą. Konkurso metu pretendento gaunamo įvertinimo objektyvumą ir pagrįstumą užtikrina Apraše įtvirtinta konkurso organizavimo tvarka – reikalavimai komisijos

organizavimui, jos darbo kolegialumui, narių nešališkumui bei kompetencijai, numatytas vertinimo organizavimo plano aptarimas, vienodų ar lygiaverčių klausimų uždavimas pretendentams, skiriamų balų vidurkio išvedimas, todėl pareiškėjo argumentai, kad Apraše nenumatyta galimybė jam ir kitiems pretendentams pasinaudoti apeliacijos teise, nesudaro pagrindo vertinti, jog tokia situacija neatitinka pareiškėjo nurodytų Konstitucijos, VTĮ normų ar bendrųjų ir specialiųjų teisės principų.

Apeliacinės instancijos teismui, kaip ir pirmosios instancijos teismui, nekilo pagrįstų abejonių dėl ginčiui taikytinų teisės aktų atitikties Konstitucijai, o pareiškėjas nepateikė pakankamai teisinių argumentų, pagrindžiančių būtinybę kreiptis į Konstitucinį Teismą, todėl pareiškėjo prašymas kreiptis į Konstitucinį Teismą netenkinamas.

Apibendrinama tai, kas išdėstyta, teisėjų kolegija konstatuoja, kad pirmosios instancijos teismas priėmė pagrįstą ir teisėtą sprendimą dėl visų pareiškėjo patikslinto skundo reikalavimų, kurį nėra pagrindo keisti arba naikinti pareiškėjo apeliaciniame skunde nurodytais motyvais. Todėl pareiškėjo apeliacinis skundas atmetamas, o skundžiamas pirmosios instancijos teismo sprendimas paliekamas nepakeistas.

Dėl konkurso pretendentų vertinimo komisijos nario nušalinimo, komisijos narių piktnaudžiavimo diskrecijos teise:

2025 m. rugsėjo 24 d. administracinėje byloje Nr. eA-1995-463/2025 pareiškėjo J. K. apeliacinį skundą dėl Regionų apygardos teismo 2025 m. kovo 26 d. sprendimo administracinėje byloje pagal pareiškėjo J. K. skundą atsakovams Viešojo valdymo agentūrai ir Išteklių agentūrai prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (ankstesnis pavadinimas – Turto valdymo ir ūkio departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos) dėl sprendimų panaikinimo. Byloje nustatyta, kad pareiškėjas dalyvavo konkurse į Turto valdymo ir ūkio departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Teisės skyriaus patarėjo pareigas (skelbimo Nr. 52893), tačiau laimėtoju buvo išrinktas kitas pretendentas. Teisėjų kolegija pažymi, kad, pagal Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktiką, sudarius Pretendentų vertinimo komisiją konkursui vykdyti, jai pavedama priimti visus su jo (konkurso) tinkamu organizavimu susijusius sprendimus, įskaitant ir išspręsti pretendento pareikšto nušalinimo komisijos nariui. Kadangi Aprašas konkurso dalyvių pareikšto nušalinimo komisijos nariams išsprendimo tvarkos nereglamentuoja, todėl pirmosios instancijos teismas nagrinėjamu atveju pagrįstai taikė teisės normas, reglamentuojančias panašius santykius, t. y. VAĮ 24 straipsnį, reglamentuojantį pareigūno, valstybės tarnautojo, kito įstatymų nustatytą specialų statusą turinčio fizinio asmens ar darbuotojo nušalinimą, ABTĮ 45 straipsnį, įtvirtinantį pareikšto nušalinimo išsprendimo tvarką. Nagrinėjamu atveju konkursą į Turto valdymo ir ūkio departamento Teisės skyriaus patarėjo pareigas vykdė Komisija, sudaryta Valstybės tarnybos departamento direktoriaus 2022 m. rugsėjo 19 d. įsakymu Nr. 27VK-2358, todėl pirmosios instancijos teismas pagrįstai konstatavo, kad klausimą dėl Komisijos nario R. S. nušalinimo pagrįstai sprendė Komisijos nariai, įgarsino Komisijos pirmininkas, kurie nepriėmė nušalinimo. Teisėjų kolegija pažymi, kad nušalinimo klausimo sprendimas yra užfiksuotas Protokole, šio klausimo sprendimą taip pat patvirtina Konkurso garso įrašas, kuriame užfiksuota, jog pareiškėjo pareikšto nušalinimo klausimas buvo sprendžiamas dalyvaujant visiems Komisijos nariams, Komisijos pirmininkui išsamiai ir motyvuotai paaiškinus, kad nagrinėjamu atveju aplinkybė, kad Konkurse dalyvauja vieno Komisijos nario tiesioginis pavaldinys negali būti vertinama kaip kelianti viešųjų ir privačių interesų konfliktą, kuomet komisijos narys turėtų nusišalinti, ir Komisijos pirmininkui nurodžius, kad jis negali, t. y. neturi pagrindo, nušalinti Komisijos narį dėl pareiškėjo nurodytų aplinkybių. Pažymėtina, kad Konkurso metu taip pat buvo klausama Komisijos nario R. S., ar jis neturi pagrindo nusišalinti (Aprašo 26 p.), tačiau šis Komisijos narys tokio pagrindo nenurodė.

Nagrinėjamu atveju Komisija (visi jos nariai) atrankos metu visiems pretendentams taikė tą patį interviu metodą, uždavė vienodus tiesiogiai su Turto valdymo ir ūkio departamento Teisės skyriaus patarėjo pareigybės aprašyme nurodytų kompetencijų ir gebėjimų patikrinimu susijusius klausimus, kurie buvo įvertinti laikantis dešimties balų sistemos. Komisijos nariai uždavė klausimus, susijusius su motyvacija, vertės visuomenei kūrimu, analize ir pagrindimu, taip pat su teisinėmis žiniomis, t. y. visi klausimai buvo susiję su pareigybe, į kurią pretenduojama, keliamais bendraisiais ir

specialiaisiais reikalavimais. Taigi nagrinėjamu atveju jokio pagrindo teigti, kad Komisijos nariai piktnaudžiavo pretendentų į valstybės tarnybą žinių patikrinimo diskrecijos teise.

Teisėjų kolegija, pasisakydama apeliacinio skundo argumentų dėl galbūt neobjektyvaus Komisijos narės R. R. vertinimo, pažymi, kad administracinis teismas vertina konkurso procedūras, o Komisijos narių atliktas pretendentų vertinimas tėra netiesioginis duomuo viso konkurso procedūrų vertinimui, todėl vienos Komisijos narės įvertinimas negali būti laikomas pažeidžiančiu konkurso procedūras.

Nėra jokio pagrindo sutikti su pareiškėjo argumentu, kad Protokolinis sprendimas yra visiškai nemotyvuotas, kadangi jis Apraše nustatytus reikalavimus atitinka: Protokole yra nurodyti kiekvieno Komisijos nario skirti balai tiek pareiškėjui, tiek kitiems pretendentams, yra nurodytas Komisijos narių vertinimo balų vidurkis kiekvienam pretendentui, nurodytos pretendentų užimtos vietos ir Konkurso laimėtojas, Protokole pateikta informacija sutampa su Konkurso garso įrašė Komisijos narių nurodyta informacija. Pareiškėjui nebuvo apribota galimybė Konkurse dalyvauti vienodomis sąlygomis su visais pretendentais. Konstatavęs, kad Protokolinis sprendimas yra teisėtas ir pagrįsta, pirmosios instancijos teismas pagrįstai atsisakė panaikinti skundžiamą Įsakymą.

Dėl tarnybinės veiklos vertinimo

Tarnybinės veiklos vertinimas – atleidimas:

LVAT nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1663-552/2025 pagal pareiškėjos L. D. apeliacinį skundą dėl Regionų administracinio teismo Vilniaus rūmų 2025 m. vasario 5 d. sprendimo administracinėje byloje pagal pareiškėjos L. D. skundą atsakovui Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos dėl sprendimo panaikinimo ir žalos priteisimo.

Byloje nagrinėjamas ginčas kilo dėl Įsakymo, kuriuo pareiškėja atleista iš pareigų (po valstybės tarnautojo tarnybinės veiklos vertinimo, kai valstybės tarnautojo veikla neatitinka lūkesčių), pagrįstumo ir teisėtumo, taip pat dėl išvestinių pareiškėjos reikalavimų grąžinti pareiškėją į pareigas, priteisti pareiškėjai vidutinį darbo užmokestį už priverstinės pravaikštos laiką nuo jos atleidimo iš pareigų dienos iki teismo sprendimo visiško įvykdymo dienos ir neturtinės žalos atlyginimo pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas, konstatavęs, kad atsakovas įrodė, jog faktinė pareiškėjos atleidimo iš tarnybos priežastis buvo jos gebėjimų ir kvalifikacijos trūkumai, taip pat nenustatęs atsakovo neteisėtų veiksmų, netenkino pareiškėjos prašymo atlyginti neturtinę žalą ir pareiškėjos skundą atmetė.

Teisėjų kolegija nurodo, kad iš pakartotinio pareiškėjos vertinimo dokumentų matyti, jog pareiškėjos tiesioginė vadovė išsamiai, aiškiai ir motyvuotai aprašė pareiškėjos veiklos trūkumus, išdėstė konkrečias aplinkybes, kurios nulėmė būtent tokį pareiškėjos įvertinimą, byloje pateiktas užduočių sąrašas, kurių pareiškėja tinkamai neįvykdė. Be to, pirmosios instancijos teismo posėdyje Skyriaus vedėja L. B. patvirtino, kad pakartotinio pokalbio metu su pareiškėja buvo aptartos užduotys ir buvo atliktas išsamus užduočių vertinimas. Pareiškėjos argumentai, jog L. B. dalyvavimas pakartotiniame veiklos vertinime buvo neteisėtas, yra nepagrįsti, priešingai, siekiant visapusiškai įvertinti pareiškėjos veiklą 2023 m. L. B., kuri vertinamuoju laikotarpiu taip pat buvo pareiškėjos tiesioginė vadovė, dalyvavimas pokalbyje buvo pateisinamas. Kartu pažymėtina, jog L. B. dalyvavimas bei jos parodymai leidžia laikyti nepagrįstais pareiškėjos argumentus, jog pakartotinis vertinimas buvo subjektyvus ir šališkas dėl asmeninio neigiamo N. B. nusistatymo prieš pareiškėją.

Teisėjų kolegija, įvertinusi tai, kad buvo pakeista pareiškėjos atleidimo data ir pareiškėjai buvo suteiktas laikas susipažinti su tiesioginės vadovės motyvuotu pasiūlymu, sutinka su pirmosios instancijos teismo pozicija, kad šis procedūrinis pažeidimas nėra esminis. Nors pareiškėja teigia, kad buvo apribota jos teisė teikti paaiškinimus dėl motyvuoto siūlymo, tačiau, kaip teisingai nurodė pirmosios instancijos teismas, atlikus pakartotinį valstybės tarnautojo tarnybinės veiklos vertinimą, Vertinimo veiklos tvarkos aprašas nebenumato galimybės valstybės tarnautojui teikti rašytinį kreipimąsi, prašant vėl pakartotinai įvertinti tarnybinės veiklos arba veiklos vertinimo objektyvumą ir pagrįstumą.

Teisėjų kolegija sprendžia, kad administracinėje byloje surinkti įrodymai buvo pakankami konstatuoti, jog atsakovas įrodė, kad faktinė pareiškėjos atleidimo iš tarnybos priežastis buvo jos gebėjimų ir kvalifikacijos trūkumai, todėl pirmosios instancijos teismas pagrįstai konstatavo, kad

faktinės aplinkybės, lėmusios pareiškėjos tarnybinės veiklos neigiamą vertinimą – jos gebėjimų ir kvalifikacijos trūkumai. Juos, remiantis VTĮ ir Apraše įtvirtintu teisiniu reguliavimu, pagal kompetenciją nustatė pareiškėjos tiesioginė vadovė.

Teisėjų kolegija nutaria Pareiškėjos L. D. apeliacinį skundą atmesti.

LVAT 2025 m. lapkričio 19 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2252-415/2025. Ginčas kilo dėl Migracijos departamento direktoriaus 2024 m. gegužės 2 d. įsakymo Nr. 4K-1176 „Dėl O. P. atleidimo iš pareigų“, teisėtumo ir pagrįstumo bei su juo susijusių reikalavimų gražinti pareiškėją į Migracijos departamento (duomenys neskelbtini) skyriaus vyresniosios specialistės pareigas, priteisti pareiškėjai iš atsakovo vidutinį darbo užmokestį nuo 2024 m. gegužės 2 d. iki teismo sprendimo įvykdymo. Migracijos departamento direktorė, vadovaudamasi Valstybės tarnybos įstatymo 32 straipsnio 7 dalimi ir 35 straipsnio 1 dalies 11 punktu skundžiamu Įsakymu pareiškėją 2024 m. gegužės 2 d. atleido iš Migracijos departamento (duomenys neskelbtini) skyriaus vyresniojo specialisto (karjeros valstybės tarnautojo) pareigų bei nustatė, kad pareiškėjai turi būti išmokėta pinigine kompensacija už 7,22 darbo dienas nepanaudotų kasmetinių atostogų.

Teisėjų kolegija pripažįsta, kad tai, jog pareiškėja nebuvo informuota apie vertinimo komisijos posėdžio laiką, kai buvo kviečiama pareiškėjos tiesioginė vadovė, ir dėl to negalėjo dalyvauti jai teikiant paaiškinimus Komisijai bei užduoti tiesioginei vadovei klausimus, yra pareiškėjos teisių pažeidimas, tačiau visuma veiksmų, kurie buvo atliekami Komisijai aiškinantis ir nustatant visas Komisijos sprendimui priimti reikšmingas aplinkybes leidžia pripažinti, kad toks pareiškėjos teisių pažeidimas neturėjo įtakos Komisijos sprendimo pagrįstumui, nes buvo surinkti visi reikšmingi duomenys, kurių pagrindu Komisijos sprendimu įvertinta pareiškėjos veikla.

Nurodyto teisės aiškinimo kontekste vertinant pareiškėjos argumentus (skundo pagrindus), kuriais ji grindžia savo reikalavimus, akivaizdu, jog pareiškėja siekia, kad Komisijos sprendimas būtų pripažintas neteisėtu vien dėl procedūros pažeidimo fakto, neįrodinėjant jo nepagrįstumo iš esmės. Teisėjų kolegija, plėtodama aktualios teisės aiškinimo bei taikymo praktiką, pažymi, kad ne pats įrašo, kuriame fiksuotas Komisijos pasitarimas dėl sprendimo motyvų, nebuvimo faktas daro Komisijos sprendimą nepagrįstu. Įrodymų visetas lemia, ar pripažintina, kad Komisijos surinktų ir tirtų įrodymų prieštaravimas suponuoja būtinybę garso įrašo pagrindu nustatyti, kas, vis tik, lėmė tokį, o ne kitokį Komisijos sprendimą. Todėl tik ginčijant Komisijos sprendimo pagrįstumą tarnybinės veiklos tyrimo aplinkybių apimtimi ir nustatčius, kad tirtų bei vertintų aplinkybių prieštaravimas įvairiais aspektais neleidžia konstatuoti buvus objektyviam pagrindui Komisijai priimti būtent tokį sprendimą, būtų teisinis pagrindas pripažinti, jog dėl Komisijos pasitarimo dėl motyvų garso įrašo nebuvimo priimtas sprendimas yra nepagrįstas ir neteisėtas. Šiuo atveju, kaip minėta, pareiškėja savo reikalavimus grindžia pačiu procedūros pažeidimo faktu, todėl teisėjų kolegija konstatuoja, kad tai nėra pakankamas pagrindas jos skundą patenkinti.

Dėl nurodytų argumentų teisėjų kolegija pirmosios instancijos teismo sprendimą panaikina ir priima naują sprendimą, kuriuo pareiškėjos skundas atmetamas (ABTĮ 144 str. 1 d. 2 p.)

Tarnybinės veiklos įvertinimas nepatenkinamai:

LVAT 2025 m. balandžio 2 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-117-575/2025 nagrinėjamoje byloje ginčas kilo dėl Įsakymo, kuriuo pareiškėjai sumažintas pareiginės algos koeficientas, pagrįstumo ir teisėtumo. Komisijos posėdis dėl pareiškėjos tarnybinės veiklos vertinimo įvyko 2023 m. kovo 27 d., tą pačią dieną priimta Išvada, kuria nutarta pareiškėjos tarnybinę veiklą už 2022 m. vertinti nepatenkinamai bei pasiūlyta į pareigas priimančiam asmeniui pareiškėjai nustatyti mažesnę pareigybės pareiginės algos koeficientą intervale esančią pareiginę algą – 1 (b. l. 36). Įsakymu nustatyta pareiškėjai mažesnė pareiginė alga, taikant 1 mažesnę koeficientą, negu jai iki tarnybinės veiklos vertinimo nustatytas pareiginės algos koeficientas, tačiau ne mažesnis negu tai pareigybei nustatytas mažiausias.

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje pažymima, kad valstybės tarnautojo tarnybinės veiklos vertinimas yra šio tarnautojo tiesioginio vadovo bei vertinimo komisijos kompetencija, tačiau ji nėra išimtinė kompetencija; tai reiškia, kad atitinkama valstybės tarnautojo tarnybinės veiklos vertinimo išvada turi būti pagrįsta faktinėmis vertinamo asmens tarnybinę veiklą charakterizuojančiomis

aplinkybėmis. Vertinimo komisijos nagrinėjimo dalykas yra tiesioginio vadovo išvada. Vertinimo komisijos pareiga yra patikrinti, ar valstybės tarnautojo tiesioginio vadovo surašyta tarnybinės veiklos vertinimo išvada yra pagrįsta, įsitikinti, ar tiesioginis vadovas, vertindamas valstybės tarnautojo gebėjimus atlikti pareigybės aprašyme nustatytas funkcijas ir jo kvalifikaciją, laikėsi teisės aktų nuostatų. Vertinimo komisijai, kuri tikrina valstybės tarnautojo tarnybinės veiklos vertinimo išvados pagrįstumą, o kilus ginčui – teismui turi būti pateikti įrodymai, kurių pagrindu padarytos atitinkamos išvados. Be to, būtina pažymėti, kad teismui nėra suteikta vertinti valstybės tarnautojo tarnybinės veiklos rezultatus, jo gebėjimų atlikti pareigybės aprašyme nustatytas funkcijas ir kvalifikaciją bei priimti sprendimus dėl tarnybinės veiklos išvadų / siūlymo įgyvendinimo.

Teisėjų kolegijos nuomone, sąžiningumo ir nešališkumo principai vertinimo komisiją įpareigoja pokalbio su vertinamo valstybės tarnautojo vadovu metu, be kita ko: (1) sudaryti galimybę vertinamam valstybės tarnautojui užduoti su jo veiklos vertinimu tiesiogiai susijusius klausimus tiesioginiam vadovui; (2) išsiaiškinti tiesioginio vadovo atlikto vertinimo motyvus; (3) pašalinti tarp tiesioginio vadovo ir valstybės tarnautojo pateiktų jo vertinimų atsiradusius prieštaravimus; ir kt. Atsižvelgus į tai, jog vertinimo komisijos išvada neprivalo būti detalai motyvuota, vienas iš pagrindinių įrodymų, turinčių atskleisti tokios išvados motyvaciją, yra skaitmeninis vertinimo komisijos posėdžio garso įrašas, kuriame turi būti įrašytas visas vertinimo komisijos posėdžio garso įrašas.

Teisėjų kolegija pažymi, kad nagrinėjamu atveju Komisija laikėsi teisės aktų nustatytos vertinimo ir sprendimų priėmimo procedūros, tinkamai atliko Motyvuoto siūlymo patikrinimo funkciją. Pareiškėja turėjo galimybę išsakyti motyvus nesutikimo su tiesioginio vadovo vertinimo išvadoje – Motyvuotame siūlyme, nurodytomis aplinkybėmis, pateikti įrodymus, tačiau Komisijos posėdžio metu pareiškėja nepateikė reikšmingų argumentų ar konkrečių rašytinių įrodymų, kurie paneigtų Motyvuotame siūlyme padarytas išvadas. Iš Komisijos garso įrašo nustatyta, kad Komisija, patikrinusi pareiškėjos tarnybinės veiklos vertinimo išvados pagrįstumą, taip pat priėjo prie išvados, kad pareiškėjos tarnybinė veikla vertinama nepatenkinamai ir buvo pritarta tiesioginio vadovo Motyvuotam siūlymui sumažinti pareiginės algos koeficientą – 1.

Pareiškėjos apeliacinio skundo argumentai nepaneigia pirmosios instancijos teismo išvadų dėl įsakymo pagrįstumo ir teisėtumo, todėl jis paliekamas nepakeistas, o apeliacinis skundas atmetamas.

Dėl tarnybinės atsakomybės

Tarnybinė nuobauda – pastaba:

LVAT 2025 m. kovo 26 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-379-415/2025. Ginčas kilo dėl Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos direktoriaus 2023 m. rugsėjo 15 d. įsakymo Nr. P-356 „Dėl tarnybinės nuobaudos skyrimo“ teisėtumo ir pagrįstumo. Teisėjų kolegija įvertino, kad šioje byloje ginčijamu Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos 2023 m. rugsėjo 15 d. įsakymu Nr. P-356 pareiškėjai pagrįstai skirta tarnybinė nuobauda – pastaba (VTĮ 33 str. 3 d. 1 p.) padarius tarnybinį nusižengimą: nuo 2023 m. balandžio 14 d. turėdamas duomenų, kad Kultūros vertybių registre registruotos kultūros paveldo vietovės teritorijoje esančiame vertingųjų savybių požymių turinčiame objekte atliekami rekonstrukcijos darbai, pagal kompetenciją nesiėmė veiksmų (nedavė pavedimų) sustabdyti atliekamus darbus, nesurašė (nepavedė surašyti) reikalavimo ir tuo pažeidė nustatytas administracines procedūras, pažeidė Departamento teritorinių skyrių nuostatų, patvirtintų Departamento direktoriaus 2020 m. rugsėjo 24 d. įsakymu Nr. Į-261 „Dėl Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos skyrių nuostatų patvirtinimo“, 5.4 papunktį bei Departamento teritorinio skyriaus vedėjo pareigybės aprašymo, patvirtinto Departamento direktoriaus 2020 m. rugsėjo 28 d. įsakymu Nr. P-396 „Dėl Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos teritorinių skyrių karjeros valstybės tarnautojų pareigybės aprašymų patvirtinimo“, 21 punktą – tuo pažeisdamas Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 16 straipsnio 1 dalies 4 punktą (tinkamai atlikti pareigybės aprašyme nustatytas funkcijas ir laiku bei kokybiškai atlikti pavedamas užduotis) bei nusižengė valstybės tarnautojų etikos principui – profesionalumui (VTĮ 3 str. 1 d. 12 p.). Pareiškėjas pagal kompetenciją nuo

2023 m. balandžio 14 d. nesiėmė jokių veiksmų, kad išsaugotų Pastatą. Apeliacinis skundas atmetamas, o pirmosios instancijos teismo sprendimas paliekamas nepakeistas.

LVAT 2025 m. gruodžio 3 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-543-556/2025. Ginčas kilo dėl VSDFV Kauno skyriaus Įsakymo, kuriuo pareiškėjai I. B. paskirta tarnybinė nuobauda – pastaba, teisėtumo ir pagrįstumo. Apeliacinės instancijos teismo vertinimu, pirmosios instancijos teismas padarė visiškai pagrįstą išvadą, kad teisei priešinga veika buvo padaryta. Konkrečiai bei aiškiai išdėstyta, kokių faktinių duomenų pagrindu prieita prie tokios išvados (žr. nutarties 20 p.). Pateikus apeliacinį skundą nebuvo gauta įrodymų, kurie galėtų paneigti faktinę aplinkybę, kad buvo nemandagus ir nepagarbus bendravimas su D. K. Iš pareiškėjos pusės teikti bendrinio pobūdžio paaiškinimai, kurie niekaip negali paneigti įrodymų visumos, suponavusios išvadą dėl netinkamo elgesio su D. K.

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų kolegija be kita ko pabrėžia, kad ne kiekvienas tarnybinės nuobaudos skyrimo tvarkos pažeidimas yra besąlyginis pagrindas panaikinti įsakymą dėl tarnybinės nuobaudos skyrimo. Teisėjų kolegijos vertinimu, pareiškėjos padarytas tarnybinis nusižengimas yra vienkartinio pobūdžio, padarytas tarnybinis nusižengimas nesukėlė sunkių neigiamų pasekmių, todėl sutiktina, kad pareiškėjai Įsakymu buvo paskirta padarytam tarnybiniam nusižengimui proporcinga tarnybinė nuobauda. Pagrindų laikyti pažeidimą mažareikšmiu nebuvo nustatyta. Pasisakant dėl poveikio priemonės taikymo, reikia pažymėti, kad tarnybinės atsakomybės tikslas yra tiek tarnybos pažeidimų prevencija, tiek pažeidėjo nubaudimas už netinkamą tarnybos funkcijų atlikimą. Tarnybinė atsakomybė – sudėtinė Lietuvos valstybės tarnybos dalis, kuri tiesiogiai daro įtaką valstybės tarnybos žmogiškiesiems ištekliams, gerina jos įvaizdį visuomenėje bei didina žmonių pasitikėjimą ja, sudaro sąlygas išvengti klaidų ir sukurti profesionalią valstybės tarnybos aplinką. Valstybės tarnautojų tarnybiniai nusižengimai daro tiesioginę įtaką šių institucijų ir valstybės tarnybos sistemos tinkamam funkcionavimui. Valstybė, kaip visos visuomenės organizacija, turi priedermę imtis įvairių teisėtų ir veiksmingų priemonių, užkertančių kelią valstybės tarnautojų (pareigūnų) pažeidimams bei mažinančių jų skaičių. Viena veiksmingiausių priemonių, užtikrinančių šių tikslų pasiekimą, yra atsakomybės neišvengiamumas. Tarnybinės nuobaudos skyrimas yra pirmiausia teisinės atsakomybės taikymas. Teisinės atsakomybės neišvengiamumo principas reikalauja, kad negali būti išvengiama teisinės atsakomybės už padarytą pažeidimą. Pagal Konstituciją įstatymų leidėjas turi pareigą valstybės tarnybos santykius reguliuoti, o valstybės tarnybos sistema turi veikti taip, kad ne tik būtų nustatyta atsakomybė už valstybės tarnyboje padarytus pažeidimus, bet ir kad asmenys, padarę pažeidimus valstybės tarnyboje, būtų iš tikrųjų traukiami atsakomybėn. Dėl išdėstytų priežasčių apeliacinis skundas atmestinas.

LVAT 2025 m. birželio 18 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-428-815/2025. Ginčas kilo dėl Įsakymo, kuriuo pareiškėjai buvo paskirta tarnybinė nuobauda – pastaba, teisėtumo ir pagrįstumo. Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjos skundą. Apeliaciniame skunde pareiškėja nesutinka su pirmosios instancijos teismo sprendimu, prašo jį panaikinti arba pakeisti, panaikinant Įsakymo dalis, kuriose nurodyta, kad pareiškėja jai inkriminuotais veiksmais teisės normas, reglamentuojančias atleidimą nuo baudžiamosios atsakomybės, kai kaltininkas ir nukentėjęs asmuo susitaiko, pažeidė „Akivaizdžiai ir šiurkščiai“ bei kad „tarnybinis pažeidimas padarytas veikiant tyčia“. Pasak pareiškėjos, pirmosios instancijos teismas visiškai nepasisakė, ar pareiškėjos, vykdant prokurorės pareigas, priimti vėlesnių aukštesnių instancijų (pareigūnų) neteisėtais pripažinti procesiniai sprendimai, tirtomis aplinkybėmis apskritai gali būti kvalifikuojami kaip atitinkantys prokuroro tarnybinio nusižengimo sampratą bei sudėtį, ir, jei taip – kokiais kriterijais vadovaujantis bei kokias byloje nustatytas aplinkybes vertinant tokia išvada buvo padaryta. Teisėjų kolegijos vertinimu, prokurorai, nevykdydami teisingumo, bet atlikdami savo funkcijas, paprastai net vienkartiniais atvejais negali šiurkščiai ir akivaizdžiai nukrypti nuo formaliųjų įstatymo reikalavimų.

Tarnybinio tyrimo išvadoje konstatuota, kad pareiškėja padarė tarnybinį nusižengimą – netinkamai vadovavo ikiteisminiam tyrimui, priimdama procesinį sprendimą, akivaizdžiai ir šiurkščiai pažeidė teisės normas, reglamentuojančias atleidimą nuo baudžiamosios atsakomybės, kai kaltininkas ir nukentėjęs asmuo susitaiko. Pareiškėja, nustačiusi, jog kaltininkas padarė dvi tyčines nusikalstamas veikas 2022 m. liepos 17 d. ir 2023 m. sausio 10 d., negalėjo kaltininko atleisti nuo baudžiamosios atsakomybės dėl abiejų nusikaltimų, jam susitaikius su nukentėjusiais, tuo akivaizdžiai ir šiurkščiai pažeisdama imperatyvią

įstatymo nuostatą (BK 38 straipsnio 2 dalis). Tokiais veiksmais pareiškėja ne tik akivaizdžiai ir šiurkščiai pažeidė įstatymo normas, bet tai atliko tikslingai, o ne aplaidžiai, priimdama procesinį dokumentą. Teisėjų kolegijos vertinimu, toks kaltininko atleidimas nuo baudžiamosios atsakomybės nesilaikant imperatyvių įstatymo normų ypač griaua pasitikėjimą visa prokuratūros sistema, darant jai reputacinę žalą. Todėl pareiškėja pagrįstai pripažinta padariusi tarnybinį nusižengimą ir jai buvo pagrįstai paskirta švelniausia tarnybinė nuobauda. Todėl skundžiamas pirmosios instancijos teismo sprendimas paliekamas nepakeistas, o pareiškėjos apeliacinis skundas atmetamas.

Pareiga įrodyti, kad yra pagrindas taikyti drausminę atsakomybę tarnautojui. Tarnybinės nuobaudos – pastaba, panaikinimas

LVAT 2025 m. rugsėjo 24 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-2450-815/2025. Ginčas kilo dėl Kalėjų tarnybos Įsakymo, kuriuo pareiškėjui paskirta tarnybinė nuobauda – pastaba, teisėtumo ir pagrįstumo. Pirmosios instancijos teismas panaikino Įsakymą, konstatavęs, jog viešojo administravimo subjektas, kartu atliekantis ir darbdavio funkcijas, privalo įrodyti, kad yra pagrindas taikyti drausminę atsakomybę tarnautojui – statutiniam vidaus tarnybos pareigūnui. Teismas nurodė, kad iš byloje esančios medžiagos matyti, jog pareiškėjas objektyviai neturėjo galimybės laikytis saugaus elgesio taisyklių reikalavimų, būtent darbdaviui neužtikrinus saugių darbo sąlygų (skiriamų į postą pareigūnų skaičius, vaizdo registratorių techninė būklė, stebėjimo langelių matomumo galimybė, aiškus instruktažas dėl nuteistųjų kontrolės organizuojant nuotolinius teismo posėdžius ir kt.). Apeliacinės instancijos teismo teisėjų kolegijos vertinimu, pirmosios instancijos teismas nepažeidė administracinio proceso teisės principų ir normų, nustatytų šios nutarties 30 punkte ir reglamentuojančių įrodymų vertinimą. Atsakovo argumentai, kad jis neturėjo pakankamai pareigūnų atlikti apsaugos funkcijoms, kad pats pareiškėjas turėjo tinkamai žiūrėti pro kamerų tipo patalpos langelį, nėra pagrįsti, nes neadekvačiai sumenkina atsakovo, kaip darbdavio, pareigas užtikrinti tarnybos saugumą. Tarnybinių vaizdo registratorių naudojimo tvarkos aprašo nesilaikymas, atliktas pareiškėjo, šios bylos kontekste nesudaro teisinio pagrindo pareiškėjo tarnybinei atsakomybei kilti. Atsižvelgiant į išdėstytą, apeliacinės instancijos teismo teisėjų kolegija konstatuoja, kad pirmosios instancijos teismas, tenkinęs pareiškėjo skundą, nes nebuvo nustatyta pareiškėjo kaltė, iš esmės priėmė pagrįstą sprendimą, kurio naikinti ar keisti nėra pagrindo. Todėl atsakovo apeliacinis skundas atmetamas.

LVAT 2025 m. gegužės 21 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-236-575/2025. Nagrinėjamoje byloje kilo ginčas dėl Įsakymo, kuriuo pareiškėjui paskirta tarnybinė nuobauda – pastaba, teisėtumo ir pagrįstumo. Tarnybinio nusižengimo tyrimas yra viena iš svarbiausių tarnybinės nuobaudos skyrimo procedūros sudėtinių dalių, kadangi jis nėra vien formalus veiksmas, apsiribojantis tik tarnautojo veiklos ar neveikimo konstatavimu. Tai – plati įstaigos vadovo įpareigoto pareigūno ar komisijos veikla, susijusi su išsamiu visų tariamo tarnybinio nusižengimo padarymo aplinkybių ir priežasčių, nulėmusių nusižengimą, išaiškinimu. Tarnybinio nusižengimo tyrimo išvadoje nepakanka tik formaliai įvardyti Įstatymo ir (ar) poįstatyminių aktų normas, kuriose nustatytos tam tikros valstybės tarnautojo elgesio taisyklės, ir konstatuoti, kad juos padarė konkretus valstybės tarnautojas. Tarnybinio nusižengimo tyrimą atliekantis pareigūnas (komisija) turi surinkti visus įrodymus, patvirtinančius ar paneigiančius tiriamo valstybės tarnautojo nusižengimo faktą, jo kaltę, patikrinti valstybės tarnautojo paaiškinime (jei toks pateiktas) nurodytas su tiriamu nusižengimu susijusias aplinkybes ir visa tai įvertinti, tyrimo rezultatus įforminant motyvuotoje tarnybinio nusižengimo tyrimo išvadoje Nagrinėjamu atveju Tarnyba Išvadoje nenagrinėjo tarnybinio nusižengimo sudėties subjektyviosios pusės – kaltės. Iš surašytos tarnybinio patikrinimo išvados nėra aišku, ar tarnybinį pažeidimą pareiškėjas padarė tyčia ar dėl neatsargumo, ar aplaidumo. Tarnybinio patikrinimo išvadoje turi būti nustatyti visi tarnybinio nusižengimo sudėties elementai. Išvadoje taip pat nebuvo įvertinta, kokias neigiamas pasekmes sukėlė ar galėjo sukelti pareiškėjo padarytas pažeidimas – 2023 m. kovo 21 d., perduodamas pamainą, į Tarnybinių pranešimų apie budėjimą žurnalą neįrašė informacijos apie fizinės prievartos ir specialiosios priemonės – antrankių panaudojimą prieš nuteistąjį. Byloje esantys duomenys patvirtina, kad pareiškėjas 2023 m. kovo 20 d. surašė tarnybinį pranešimą (I t., b. l. 97), kuriame nurodė apie specialiųjų priemonių panaudojimą nuteistojo atžvilgiu, specialiųjų priemonių panaudojimas buvo fiksuotas vaizdo registratoriumi, byloje

nenustatyta, kad pareiškėjas siekė nuslėpti šį faktą. Atsižvelgiant į tai, pirmosios instancijos teismas pagrįstai nurodė, kad šis pažeidimas vertintinas kaip mažareikšmis.

Adekvati drausminės atsakomybės poveikio priemonė – atleidimas

LVAT 2025 m. liepos 16 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2215-968/2025. Ginčas šioje administracinėje byloje kilo dėl Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro 2024 m. rugsėjo 20 d. įsakymo Nr. P-378 „Dėl D. K. nušalinimo nuo pareigų (Įsakymas dėl nušalinimo), generalinio prokuroro 2024 m. spalio 10 d. įsakymo Nr. P-430 „Dėl tarnybinės nuobaudos (duomenys neskelbtini) prokurorei D. K.“ (Įsakymas dėl tarnybinės nuobaudos), generalinio prokuroro 2024 m. spalio 10 d. įsakymo Nr. P-431 „Dėl prokurores D. K. atleidimo iš tarnybos prokuratūroje“ (Įsakymas dėl atleidimo), gražinimo pareiškėjos į buvusias prokurores pareigas ir vidutinio darbo užmokesčio priteisimo už priverstinės pravaikštos laiką nuo atleidimo dienos, t. y. 2024 m. spalio 10 d., iki teismo sprendimo įvykdymo, teisėtumo ir pagrįstumo.

Pareiškėja neginčija esminių Įsakyme dėl tarnybinės nuobaudos nustatytų faktinių aplinkybių, t. y., kad ji 2024 m. rugsėjo 20 d. ryte, apie 6.57 val., būdama neblaivi (nustatytas 0,61 promilės neblaivumo (girtumo) laipsnis) vairavo automobilį (duomenys neskelbtini), buvo sustabdyta policijos pareigūnų ir nušalinta nuo vairavimo dėl galimai padaryto administracinio nusižengimo, numatyto ANK 422 straipsnio 5 dalyje. Taip pat nėra ginčo ir dėl to, kad paminėtas įvykis buvo pavišintas žiniasklaidoje. Nustačius, jog prokurores vairavo automobilį būdamas neblaivus (nepriklausomai nuo nustatyto neblaivumo laipsnio), ir šias aplinkybes paviešinus, pareiškėjo veika vertintina kaip šiurkštus pažeidimas, žeminantis prokuroro vardą. Taigi Įsakyme dėl tarnybinės nuobaudos pagrįstai konstatuota, jog pareiškėja tokia savo veika diskreditavo prokuratūros autoritetą. Vadinasi, jos atleidimas iš prokuratūros yra adekvati drausminės atsakomybės poveikio priemonė, atitinkanti faktines aplinkybes bei teisinės atsakomybės sąlygas. Nagrinėjamu atveju pareiškėja faktiškai visą darbo dieną (t. y. 2024 m. rugsėjo 20 d.) nepasirodė darbe, nes buvo laiku ir visiškai pagrįstai nušalinta nuo pareigų Prokuratūros įstatymo 43 straipsnio 1 dalies 1 punkto pagrindu, todėl Įsakyme dėl tarnybinės nuobaudos visiškai pagrįstai konstatuota, jog pareiškėja padarė šiurkštų tarnybinių pažeidimą, nes ji, be kita ko, pažeidė reikalavimą darbo vietoje ir darbo laiku nuo 8.00 iki 15.45 val. būti blaivia.

Šiurkštus tarnybinis nusižengimas, valstybės tarnautojo vardo pažeminimas – atleidimas:

LVAT 2025 m. rugsėjo 17 d. nutartis administracinė byla Nr. eA-2194-552/2025. Nagrinėjamoje byloje ginčas kilo dėl Lietuvos kalėjų tarnybos direktoriaus Įsakymo, kuriuo pareiškėjui J. K. skirta tarnybinė nuobauda (atleidimas iš tarnybos), teisėtumo ir pagrįstumo. Kartu nagrinėti su tuo susiję išvestiniai pareiškėjo reikalavimai, t. y. gražinti pareiškėją į iki atleidimo eitas pareigas, priteisti iš Tarnybos pareiškėjui vidutinį darbo užmokestį už priverstinės pravaikštos laiką bei kompensaciją už nepanaudotas kasmetines atostogas.

Nagrinėjamoje byloje nustatyta, kad Tarnybos direktorius Įsakymu Nr. P-944 pareiškėją nuo 2023 m. birželio 16 d. gražino į Tarnybos Skyriaus patarėjo pareigas. Po to Tarnyboje buvo gautas Skyriaus vedėjos Tarnybinis pranešimas, kuriame nurodyta, kad vykdant Vilniaus apygardos administracinio teismo 2023 m. gegužės 16 d. sprendimą administracinėje byloje, nuo 2023 m. birželio 16 d. pareiškėjas buvo gražintas į Skyriaus patarėjo pareigas, tačiau pareiškėjas nuo gražinimo į pareigas datos, neatsižvelgiant į įvairiomis priemonėmis siūstus raginimus, iki dabar į tarnybą neatvyko ir svarbių neatvykimo į tarnybą priežasčių nepateikė. Atlikus tarnybinių patikrinimų buvo surašyta Išvada, kurioje konstatuota, kad pareiškėjas – Tarnybos Skyriaus patarėjas – į tarnybą be pateisinamos priežasties neatvyko 40 d. d., ši veika tęstinė, pareiškėjas savo kaltės nepripažįsta, paaiškinimo nepateikė. Įvertinus, kad pagal VTĮ 33 straipsnio 4 dalies nuostatas tarnybinė nuobauda – atleidimas iš pareigų gali būti skiriama už šiurkštų tarnybinių nusižengimą, o šiurkščiu tarnybiniu nusižengimu laikoma nebuvimas tarnyboje (darbe) vieną ar daugiau darbo dienų be pateisinamos priežasties, o pareiškėjas neatvyko į tarnybą 40 d. d. be pateisinamos priežasties, todėl remdamasi minėtomis aplinkybėmis, komisija Išvadoje pateikė siūlymą skirti pareiškėjui tarnybines nuobaudas – atleidimą iš pareigų. Tarnybos direktorius priėmė skundžiamą Įsakymą, kurio 1 punktu pripažino, kad Skyriaus patarėjas, neatvykdamas į tarnybą laikotarpiais 2023 m. birželio 16–30 d., liepos 1–31 d., rugpjūčio 1–11 d. padarė VTĮ 33 straipsnio 5 dalies

7 punkte numatyta šturkštų tarnybinį nusižengimą, netinkamai atliko VTĮ 16 straipsnio 1 dalies 1 ir 5 punktuose nustatytas pareigas laikytis Konstitucijos, įstatymų, kitų teisės aktų bei šiame įstatyme, kituose teisės aktuose nustatytų valstybės tarnautojų veiklos ir tarnybinės etikos principų bei taisyklių ir pažeidė VTĮ 3 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytą atsakomybės principą, numatanti, kad valstybės tarnautojas turi atsakyti už savo veiksmų padarinius, VTĮ 3 straipsnio 1 dalies 10 punkte nurodytą pagarbos žmogui ir valstybei principą, numatanti, kad valstybės tarnautojas privalo gerbti <...>, valstybę, jos institucijas ir įstaigas, laikytis Konstitucijos, Lietuvos Respublikos įstatymų, kitų teisės aktų ir vykdyti teismų sprendimus, Darbo reglamento 134 punktą, numatanti, kad Tarnyboje pirmadienį – ketvirtadienį dirbama nuo 8 val. iki 17 val., o penktadienį – nuo 8 val. iki 15 val. 45 min., Etikos kodekso (galiojusio pareiškėjo gražinimo į tarnybą metu) 8.1 ir 8.2 papunkčius, numatančias, kad darbuotojas, laikydamasis Etikos kodekso nuostatų, taip pat nuostatų, kurios nėra įvardytos, tačiau konkrečioje situacijoje pagal visuotinai priimtinas elgesio normas turėtų būti pasirenkamos kaip teisingo ir etiško elgesio modelis, turi vadovautis šiomis moralinėmis nuostatomis: saugoti profesinę garbę ir elgtis taip, kad savo elgesiu ar veiksmais nežemintų ir nediskredituotų darbuotojo vardo, bausmių vykdymo sistemos darbuotojo statuso ir bausmių vykdymo sistemos įstaigos (-ų) autoriteto; visada atminti, kad savo elgesiu ir veiksmais darbuotojas rodo pavyzdį ir pagal jo elgesį bei formuojamą įvaizdį sprendžiama apie visą bausmių vykdymo sistemą ir jos darbuotojus. Tokiais savo veiksmais Skyriaus patarėjas nusižengė valstybės tarnautojo pareigoms bei veiklos etikos principams (atsakomybės bei pagarbos žmogui ir valstybei principams) ir pažemino valstybės tarnautojo vardą, bausmių vykdymo sistemos darbuotojo statusą, diskreditavo Tarnybos autoritetą visuomenėje. Įsakymo 2 punktu Tarnybos Skyriaus patarėjui už padarytą VTĮ 33 straipsnio 5 dalies 7 punkte numatyta šturkštų tarnybinį nusižengimą skirta tarnybinė nuobauda – atleidimas iš pareigų, o Įsakymo 3 punktu jis atleistas iš pareigų 2023 m. rugsėjo 5 d.

Apibendrinama tai, kas išdėstyta, apeliacinės instancijos teismo teisėjų kolegija konstatuoja, kad pirmosios instancijos teismas tinkamai nustatė bylos faktines aplinkybes, tinkamai taikė materialiosios ir proceso teisės normas, priėmė teisėtą ir pagrįstą sprendimą, kurį pakeisti ar panaikinti apeliacinio skundo motyvais nėra pagrindo. Todėl skundžiamas pirmosios instancijos teismo sprendimas paliekamas nepakeistas, o pareiškėjo apeliacinis skundas atmetamas.

Šturkštus tarnybinis nusižengimas, prokuroro vardo pažeminimas – atleidimas:

LVAT 2025 m. sausio 29 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-24-492/2025. Sprendžiant dėl pareiškėjui skirtos tarnybinės nuobaudos – atleidimo iš tarnybos – pagrįstumo, išplėstinė teisėjų kolegija pažymi, kad vien veiksmai, kurie šiame baigiamajame teismo akte buvo kvalifikuoti kaip žeminantys prokuroro vardą ir pažeidžiantys minėtas įstatymų ir juos lydinčių aktų nuostatų reikalavimus, ne tik kad nėra suderinami su prokuroro priesaika, bet ir yra pakankami šiai griežčiausiai nuobaudai (atleidimui iš tarnybos) taikyti. Konstatuotas prokuroro vardą žeminantis elgesys, be kita ko, susijęs su šturkščiu Etikos kodekso nuostatų pažeidimu ir *inter alia* nulėmęs pasitikėjimo juo praradimą institucijoje bei prokurorų ir ikiteisminį tyrimą atliekančių pareigūnų tarpe, taip pat išorėje – policijos ir STT pareigūnų tarpe, nagrinėjamu atveju negali būti vertinamas, kaip leidęs pareiškėjui toliau tęsti savo tarnybą Lietuvos Respublikos prokuratūroje. Taigi, įvertinus pareiškėjo padarytų tarnybinių pažeidimų pobūdį, padarymo aplinkybes ir priežastis, nusižengusio prokuroro kaltės rūšį, pažeidimo sukeltas neigiamas pasekmes, kitas reikšmingas aplinkybes, (teigiamą pareiškėjo veiklos vertinimą, tarnybinių nuobaudų nebuvimą), nagrinėjamu atveju nėra pagrindo sutikti su pareiškėju, jog tarnybinės nuobaudos tikslai galėjo būti pasiekti mažiau griežtesne tarnybinės nuobaudos rūšimi. Apibendrinama išdėstyta išplėstinė teisėjų kolegija konstatuoja, kad pirmosios instancijos teismas, atmesdamas pareiškėjo skundą dėl ginčijamų generalinio prokuroro įsakymų panaikinimo, iš esmės priėmė pagrįstą sprendimą, kurio naikinti ar keisti nėra pagrindo. Todėl pareiškėjo apeliacinis skundas atmetamas.

Dėl esminio procedūrinio pažeidimo tiriant tarnybinį nusižengimą - profesinės sąjungos atstovo dalyvavimo neužtikrinimas:

LVAT 2025 m. rugsėjo 17 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-899-1047/2025 dėl tarnybinio nusižengimo tyrimo dalyvių – profesinės sąjungos atstovo, darbo tarybos atstovo ar darbuotojų patikėtinio – svarbos Pareiškėja kreipėsi į teismą, prašydama panaikinti Aplinkos apsaugos departamento

prie Aplinkos ministerijos direktoriaus rezoliuciją, kuria pripažinta, kad ji padarė mažareikšmį tarnybinį nusižengimą. Pirmosios instancijos teismas pareiškėjos skundą atmetė, konstatavęs, kad rezoliucija teisėta ir pagrįsta, pareiškėja, elgdama nepakankamai rūpestingai ir atidžiai, tinkamai neatliko Tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo taisyklėse nustatytos pareigos prisijungti prie telemetrinės automobilio kontrolės įrangos, nesuderinusi vairavo kitam padaliniiui priskirtą automobilį. Nagrinėdamas pareiškėjos apeliacinį skundą, LVAT pabrėžė, jog pagal Valstybės tarnybos įstatymo 25 straipsnio 10 dalį atliekant tarnybinių nusižengimų tyrimus dalyvauja darbdavio lygmeniu veikiančios profesinės sąjungos atstovas, o jei jos nėra, – darbo tarybos atstovas ar darbuotojų patikėtinis. Šiuo atveju nustatyta, jog byloje nėra įrodymų, kad atliekant tarnybinio nusižengimo tyrimą dalyvavo darbdavio lygmeniu veikiančios profesinės sąjungos atstovas ar darbo tarybos atstovas ar darbuotojų patikėtinis, kaip nustatyta Valstybės tarnybos įstatyme. Dar daugiau – byloje pateikti įrodymai, kad pareiškėja ir pati prašė pakviesti dalyvauti profesinės sąjungos atstovą. LVAT teisėjų kolegija atmetė atsakovo argumentus, kad pareiškėja pati galėjo pranešti profesinės sąjungos atstovui ir kad atsakovas netrukdė profesinės sąjungos atstovams dalyvauti tyrime, nes tokie argumentai neatitinka nei sisteminio, nei pažodinio Valstybės tarnybos įstatymo 25 straipsnio 10 dalies nuostatų aiškinimo (vartojama frazė „atliekant tarnybinių nusižengimų tyrimus dalyvauja“, o ne „gali dalyvauti“). Teisėjų kolegijos vertinimu, Valstybės tarnybos įstatymo 25 straipsnio 10 dalyje nustatytų reikalavimų nesilaikymas yra esminis procedūrinis pažeidimas, dėl kurio neužtikrinamas realus Valstybės tarnybos įstatymo nuostatų įgyvendinimas ir neleidžiama pasiekti teisės norma siekiamų tikslų – valstybės tarnautojų ir jų atstovų teisių ir garantijų tiriant tarnybinius nusižengimus užtikrinimo, objektyvaus, teisingo ir visapusiško tyrimo, ir kuris yra pakankamas ir savarankiškas pagrindas skundžiamam sprendimui panaikinti. Atsižvelgęs į tai, LVAT panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą ir priėmė naują sprendimą – pareiškėjos skundą tenkino.

Pareigūno vardo pažeminimas – atleidimas:

LVAT 2025 m. lapkričio 19 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2535-575/2025 Administracinėje byloje ginčas kilo dėl Vilniaus AVPK 2025 m. sausio 2 d. įsakymo Nr.10-TE-2 „Dėl G. S. atleidimo iš vidaus tarnybos“ (Įsakymas) teisėtumo ir pagrįstumo bei reikalavimo grąžinti pareiškėją į iki atleidimo eitas pareigas ir priteisti vidutinį darbo užmokestį už priverstinės pravaikštos laiką nuo atleidimo iš tarnybos dienos iki teismo sprendimo įvykdymo dienos. Teisėjų kolegijos vertinimu, pareigūno elgesys ne tarnybos metu nėra ir negali būti prilyginamas / vertinamas identiška elgesiui vykdant tarnybą. Tačiau byloje nustatytos aplinkybės suponuoja išvadą, kad pareiškėja pažemino pareigūno vardą, kai kartu su kitais asmenimis, galbūt būdama neblaivi ar apsvaigusi, toleravo daromus pažeidimus, daugiau keleivių, nei leidžiama, vežimą, įvažiavimą į aikštelę, kur motorinių transporto priemonių eismas draudžiamas, vairavimą neblaiviam, esant akivaizdiems neblaivumo (girtumo) požymiams (pareiškėja su A. K. buvo kartu kavinėje, kurioje buvo vartojami alkoholiniai gėrimai, važiavo automobiliu, leido laiką aikštelėje), pasišalinimą iš eismo įvykio vietos (pareiškėja buvo automobilyje, kuris atsitrenkė į kelio ženklų stulpą, jį apgadino (sulenkė), nesustojęs nuvažiavo, ant kelio važiuojamosios dalies liko juodos spalvos nuolaužų, prie šviesoforo A. K. išlipo iš savo vietos, nuėjo prie priekinės kairės automobilio pusės, trumpai apžiūrėjo ir grįžo į vairuotojo vietą), kolegų šlapinimąsi viešojoje vietoje (pareiškėja buvo prie automobilio, kai du įvykyje dalyvavę asmenys nuėję apie 5–7 m nuo automobilio link krūmų šlapinosi). Pažymėtina, kad informacija apie netinkamus policijos pareigūno veiksmus, kuriuos pareiškėja toleravo, 2024 m. spalio 7 d. buvo paskelbta internete ir tapo žinoma visuomenei. Be to, visus pareigūnų neteisėtus veiksmus matė pranešėjas, kuris informavo apie juos Bendrąjį pagalbos centrą. Taigi, pareiškėjos elgesys ginčo situacijoje akivaizdžiai kertasi su visuomenėje galiojančiomis moralės nuostatomis bei visuomenės teisėtais lūkesčiais, kurių visuomenė tikisi iš pareigūnų, todėl toks pareiškėjos elgesys akivaizdžiai pažemino vidaus tarnybos sistemos autoritetą, griaua pasitikėjimą vidaus reikalų įstaiga, ją kompromituoja.

Kai tarnybinio nusižengimo tyrimo metu yra konstatuojamas pareigūno vardo pažeminimo faktas, Statutas vidaus reikalų statutinės įstaigos vadovui nesuteikia diskrecijos priimti kokį nors kitą sprendimą, išskyrus tą, kuris yra nustatytas Statuto 72 straipsnio 1 dalies 7 punkte (dabar – Statuto 74 straipsnio 1 dalies 7 punktą). Tokio pobūdžio priemonės taikymas yra skirtas ne tik tam, kad drausmine tvarka būtų nubaustas pareigūno vardą pažeminęs asmuo, bet ir tam, kad tokiu būdu būtų saugomas vidaus reikalų sistemos autoritetas visuomenėje, būtų formuojamas teigiamas visuomenės požiūris į šios sistemos

veiklos principingumą ir efektyvumą. Taigi, asmens atleidimas iš tarnybos, remiantis Statuto 72 straipsnio 1 dalies 7 punktu, yra imperatyvi šiame Statute nustatyta teisinė pasekmė, kuri negali būti keičiama kitomis alternatyviomis priemonėmis ir tokių pasekmių taikymui ankstesnis pareigūno darbas, elgesys bei kaltės pripažinimas neturi įtakos

Kita

Dėl atleidimo nebeatitinkant pareigybės aprašyme nustatytų funkcijų, darbdavio diskrecija dėl nušalinimo pradėjus baudžiamąjį procesą dėl tyčinio nusikaltimo padarymo:

LVAT 2025 m. lapkričio 12 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2502-575/2025. Administracinėje byloje ginčas kilo dėl Savivaldybės administracijos direktoriaus Įsakymo, kuriuo valstybės tarnautojas atleistas iš pareigų dėl specialiosios teisės vairuoti transporto priemones netekimo. Teismas pažymi, kad VTĮ 9 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad į valstybės tarnautojų pareigas priimami asmenys turi atitikti toms pareigoms nustatytus specialiuosius reikalavimus; specialieji reikalavimai į valstybės tarnautojų pareigas priimamiems asmenims nustatomi konkrečių pareigybių aprašymuose. Kaip pažymėjo išplėstinė teisėjų kolegija, tarnybos teisiniai santykiai pagal savo pobūdį ir teisinę prigimtį yra dvišaliai, nes pagal juos valstybės tarnautojas yra įpareigotas tinkamai atlikti įstatymuose ir pareigybių aprašyme nurodytas funkcijas, o darbdavys privalo mokėti darbo užmokesį ir teikti kitas įstatymuose numatytas socialines garantijas.

Pirmosios instancijos teismas tinkamai vertino įrodymus ir padarė teisingą išvadą, kad, kaip matyti iš pareigybės aprašyme nustatytų funkcijų, jos yra susijusios su būtinybe vairuoti automobilį; tai reiškia, kad neturint specialiosios teisės vairuoti transporto priemonės, nebus galima atlikti darbinių funkcijų. Todėl teismas sprendžia, kad teisės vairuoti transporto priemonę netekimas reiškia neatitinkamą pareigybės specialiajam reikalavimui, kuris yra esminė sąlyga eiti šias pareigas. Apelianto argumentai, jog vairavimas nėra būtinas, atmetini kaip prieštaraujantys objektyviems duomenims. Apeliantas teigia, kad Savivaldybės administracija, sužinojusi apie prieš jį pradėtą baudžiamąjį procesą ir teisės vairuoti atėmimą, galėjo taikyti Valstybės tarnybos įstatymo 29 straipsnio 2 dalies 1 punktą ir jį laikinai nušalinti nuo pareigų iki baudžiamojo proceso pabaigos, o ne atleisti. Dėl šio argumento teismas pažymi, kad VTĮ 29 straipsnio 2 dalies 1 punktą numato darbdavio teisę, o ne pareigą laikinai nušalinti valstybės tarnautoją, kai pradėtas baudžiamasis procesas dėl tyčinio nusikaltimo padarymo. Taigi, atsakovas sprendžiamu klausimu turėjo diskreciją.

Kaip matyti iš bylos medžiagos, Savivaldybės administracija veikė siekdama veiksmingiausiu būdu užtikrinti viešąjį interesą. Byloje nėra duomenų, kad atsakovas būtų piktnaudžiavęs įgaliojimais. Taigi Savivaldybės administracija teisėtai pasinaudojo diskrecija, pasirinkdama atleidimo, o ne laikino nušalinimo priemonę Administracinės priemonės, kurių taikymas nesusijęs su kaltės nustatymu (pvz., atleidimas dėl kvalifikacijos ar reikalavimų neatitikimo), nepažeidžia nekaltumo prezumpcijos. Apibendrinama teisėjų kolegija konstatuoja, kad pirmosios instancijos teismas tinkamai aiškino ir taikė teisės aktų nuostatas, nenukrypo nuo suformuotos Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikos, tinkamai įvertino byloje surinktus įrodymus ir priėmė pagrįstą ir teisėtą sprendimą.

Dėl valstybės tarnautojo atleidimo iš pareigų, kai panaikinama valstybės tarnautojo pareigybė, dėl neišmokėto darbo užmokesčio dalies išmokėjimo:

LVAT 2025 m. rugpjūčio 27 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2233-821/2025, Byloje nagrinėjamas ginčas kilo dėl Tarnybos direktoriaus 2024 m. spalio 28 d. Įsakymo, kuriuo pareiškėjas buvo atleistas iš Skyriaus vyriausiojo specialisto (budėtojo) pareigų, teisėtumo ir pagrįstumo bei su tuo susijusių reikalavimų, t. y. grąžinti pareiškėją į Skyriaus vyriausiojo specialisto (budėtojo) pareigas ir priteisti iš Tarnybos vidutinio darbo užmokesčio kompensaciją nuo atleidimo iš pareigų dienos iki teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos, taip pat priteisti neišmokėto darbo užmokesčio dalį už viršvalandinį darbą dalyvaujant susirinkimuose ir mokymuose už laikotarpį nuo 2021 m. lapkričio 28 d. iki 2024 m. lapkričio 28 d.

Įvertinusi byloje nustatytas faktines aplinkybes, pareiškėjo ir atsakovo procesiniuose dokumentuose nurodytus argumentus, pateiktus įrodymus, aktualų teisinį reguliavimą ir Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktiką, teisėjų kolegija sprendžia, kad nagrinėjamu atveju bylos duomenys patvirtina, jog Skyriaus struktūriniai pertvarkymai buvo realūs ir teisiškai pagrįsti, o ne fiktyvūs, turintys tikslą tik pagrįsti tarnybos santykių nutraukimą su pareiškėju, dėl to pareiškėjo pareigybė buvo realiai panaikinta. Teisėjų kolegijos vertinimu, pareiškėjo argumentai, jog pareigybės panaikinimas nebuvo realus ir pagrįstas, nėra patvirtinti objektyviais duomenimis, dėl to vertintini kaip subjektyvi pareiškėjo nuomonė, todėl yra atmetami. Atsižvelgiant į tai, teisėjų kolegija neturi pagrindo nesutikti su pirmosios instancijos teismo išvada, kad įgyvendinant struktūrinius pokyčius, jie buvo atlikti kompetentingo organo (Tarnybos direktorės) sprendimu, jie nebuvo fiktyvūs, jie buvo atliekami siekiant užtikrinti darbų efektyvumą ir nuoseklumą, todėl pareiškėjo pareigybė buvo panaikinta pagrįstai ir pareiškėjui nesutikus užimti jam siūlytų kitų pareigybių, pareiškėjas pagrįstai ir teisėtai buvo atleistas iš Tarnybos.

Teisėjų kolegija, vertindama pareiškėjo argumentus dėl neišmokėto darbo užmokesčio dalies už viršvalandinį darbą dalyvaujant susirinkimuose ir mokymuose už laikotarpį nuo 2021 m. lapkričio 28 d. iki 2024 m. lapkričio 28 d., pažymi, kad DK 119 straipsnio 1 dalyje nurodyta, jog viršvalandžiai – laikas, kada darbuotojas faktiškai dirba viršydamas darbo laiko režimo jam nustatytą darbo dienos (pamainos) ar apskaitinio laikotarpio bendrą darbo laiko trukmę.

Akcentuotina, jog kasacinio teismo praktikoje išaiškinta, kad viršvalandiniai darbai dirbami darbdavio nurodymu arba su darbdavio žinia, o darbuotojo buvimas darbe, viršijantis jam nustatytą darbo laiko trukmę, nors galbūt ir susijęs su darbo funkcijų vykdymu, savaime nereiškia viršvalandinio darbo, jeigu taip elgiamasi nesant darbdavio nurodymo, be jo žinios ar leidimo. Pareiga įrodyti, kad atsakovė (darbdavė) davė ieškovui nurodymą dirbti viršvalandžius, tenka ieškovui (darbuotojui).

Teisėjų kolegija konstatuoja, jog pirmosios instancijos teismas pagrįstai sprendė, kad byloje nėra įrodyta atsakovo pareiga apmokėti pareiškėjui už dirbtą viršvalandinį darbą, t. y. dalyvavimą susirinkimuose, susitikimuose ar mokymuose, byloje nėra įrodymų, jog atsakovas būtų suformulavęs / įforminęs įpareigojimą pareiškėjui privalomai dalyvauti susirinkimuose, susitikimuose ar mokymuose, todėl teisėtai atmetė šį pareiškėjo reikalavimą.

Pareiškėjo apeliacinis skundas atmetamas, o pirmosios instancijos teismo sprendimas paliekamas nepakeistas.

Struktūrinių pertvarkymų diskrecija, atleidimas iš pareigų, pareigybės panaikinimas, gražinimas į eitas pareigas:

LVAT 2025 m. rugpjūčio 1 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2196-520/2025. Byla pagal atsakovo Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos apeliacinį skundą dėl Regionų administracinio teismo 2025 m. gegužės 7 d. sprendimo administracinėje byloje pagal pareiškėjos G. Š. skundą atsakovui Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai dėl aktų panaikinimo, gražinimo į valstybės tarnybą ir vidutinio darbo užmokesčio už priverstinės pravaikštos laiką priteisimo.

Teisėjų kolegija įvertino, kad ūkinius ir organizacinius sprendimus savo veikloje priima pats darbdavys, bet ne teismas, todėl jis sprendžia, kuri pareigybė yra reikalinga, o kuri – ne. Tam tikros institucijos vidinės organizacinės struktūros projektavimas, atsižvelgiant į nustatytą teisinį reguliavimą, atitinkamai yra viešojo administravimo subjekto steigėjo arba viešojo administravimo subjekto vadovo diskrecijos teisė, kuri naudojama, siekiant efektyviai įgyvendinti institucijai priskirtas funkcijas. Valstybės tarnautojų teisių galimi pažeidimai turėtų būti konstatuojami ne per teisės aktus, apibrėžiančius valdžios institucijų veiklą, bet per teisės normas, tiesiogiai reglamentuojančias valstybės tarnybą ir konkretaus valstybės tarnautojo teises. Apibendrinant darytina išvada, kad pirmosios instancijos teismas neturėjo pagrindo vertinti Ministro Įsakymu atliktų Ministerijos struktūrinių pertvarkymų tikslingumo ir pagrįstumo, byloje pateikti įrodymai nepatvirtina pirmosios instancijos teismo išvados, jog Ministras, priimdamas Įsakymą (jo 1.1 punktą), pažeidė teisės aktus, diskreciją, objektyvumą, proporcingumą ir lygiateisiškumo principus, todėl sprendimo dalis, kuria panaikintas Įsakymo 1.1 punktas, panaikinama.

Pareiškėja Potvarkiu 1 2024 m. rugsėjo 23 d. atleista iš valstybės tarnybos (Grupės patarėjos pareigų) pagal VTĮ 35 straipsnio 1 dalies 10 punktą.

Teismų praktikoje išaiškinta, kad vien tik formalus VTĮ 35 straipsnio 1 dalies 10 punkte numatyto pagrindo egzistavimas savaime nesudaro prielaidos valstybės tarnautojo atleidimo iš pareigų visais atvejais pripažinti pagrįstu ir teisėtu.

Kadangi atsakovas pareiškėją atleido iš valstybės tarnybos dėl to, kad jos atliekamos tarnybos funkcijos tapo perteklinės, todėl šiuo atveju jis (atsakovas) turėjo pateikti objektyvius įrodymus, jog buvo realus pagrindas atleisti pareiškėją (valstybės tarnautoją) dėl atliktų įstaigos struktūrinių pertvarkymų ir / ar darbo organizavimo pakeitimų, kurie lėmė pasikeitusį valstybės tarnautojų ir / ar darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį, darbo poreikį ir sprendimo dėl pareiškėjos atleidimo iš valstybės tarnybos priėmimą, t. y. pagrįsti priežasčių, dėl kurių būtent pareiškėjos atliekamos tarnybos funkcijos atsakovui (darbdaviui) tapo perteklinės, realumą. Įspėjime dėl pareigybės panaikinimo nebuvo nurodyti jokie objektyvūs duomenys (įrodymai), dėl kurių nustatyta, kad būtent pareiškėjos funkcijos, kurios jai priskirtos vykdyti pagal pareigybės aprašymą, tapo perteklinės, t. y. įspėjime pateikta bendro pobūdžio motyvacija (nėra konkrečiai nurodyta, kurie Grupės ir / ar kitų Ministerijos struktūrinių padalinių valstybės tarnautojai ir / ar darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, vykdė tas pačias funkcijas, t. y. funkcijos dubliavosi; kuriems konkrečioms valstybės tarnautojams ir / ar darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, buvo pavesta vykdyti pareiškėjos vykdytas funkcijas, ir dėl kokių priežasčių būtent pareiškėjos vykdytos ir jai priskirtos funkcijos tapo perteklinės, o ne kitų valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, kurie vykdė analogiškas funkcijas, funkcijos).

Dėl nurodytų priežasčių pirmosios instancijos teismas padarė pagrįstą ir teisėtą išvadą, kad darbo krūvio, funkcijų vertinimas buvo atliktas tik išimtinai pasirinkus vieną darbuotoją, t. y. pareiškėją, atsizvelgus į Grupės vadovės išreikštą nuomonę, jog galimai pareiškėjos atliekamos darbo funkcijos yra perteklinės ir pareiškėjos pareigybė nereikalinga.

Atsakovo pasirinkti krūvio vertinimo kriterijai ir laikotarpis, nurodymas, jog kitų darbuotojų krūviai nebuvo detaliau vertinti, nes tik dėl pareiškėjos iškilo abejonė, ar pareigybė reikalinga, suponuoja išvadą apie neobjektyvų pareiškėjos funkcijų ir krūvio vertinimą, nustatant, kad būtent jos (pareiškėjos) pareigybės funkcijos tapo perteklinės. Pažymėtina, kad pareiškėjai nebuvo sudaryta galimybė dalyvauti jos pareigybės panaikinime, t. y. galimybė pateikti duomenis apie jos vykdytas funkcijas, darbo krūvį ir pan.

Apibendrinant konstatuotina, kad pirmosios instancijos teismo išvada dėl Potvarkių panaikinimo iš esmės yra teisinga, apeliacinio skundo argumentai nesudaro nei faktinio, nei teisinio pagrindo pripažinti, kad pareiškėja iš valstybės tarnybos pagal VTĮ 35 straipsnio 1 dalies 10 punktą atleista pagrįstai ir teisėtai.

VTĮ nėra nurodytos teisinės pasekmės, kai valstybės tarnautojo atleidimas iš pareigų pagal šio įstatymo 35 straipsnio 1 dalies 10 punktą, pripažįstamas neteisėtu, todėl sistemiškai su VTĮ normomis taikytinos DK nuostatos, reglamentuojančios neteisėto atleidimo iš darbo pasekmes. Pažymėtina, kad pagrindinis ir labiausiai darbuotojo teises atitinkantis teisių gynimo būdas yra grąžinimas į darbą, nes alternatyvus būdas gali būti taikomas tik esant DK 218 straipsnio 4 dalyje nustatytioms sąlygoms. Teismų praktikoje pripažįstama, kad galima taikyti alternatyvų darbuotojų teisių gynimą, kai darbdavys pateikia prašymą ir nurodo, jog darbuotojui gali būti sudarytos nepalankios sąlygos dirbti dėl susiklosčiusių konfliktinių santykių. Atsakovo akcentuojama aplinkybė, kad pareiškėjos funkcijos tapo perteklinės, šioje byloje neįrodytos, todėl pirmosios instancijos teismas pagrįstai sprendė, kad atsakovo nurodytos aplinkybės apie organizacinius pakeitimus ir ekonomines priežastis nesudaro pagrindo taikyti alternatyvų pareiškėjos teisių gynimą.

Dėl nurodytų argumentų konstatuotina, kad pirmosios instancijos teismas nagrinėjamu atveju pagrįstai ir teisėtai netaikė alternatyvių pareiškėjos teisių gynimo būdų, o tenkino jos prašymą grąžinti ją į eitas ar lygiavertes pareigas.

Dėl atleidimo teisėtumo, Darbo kodekso 218 straipsnio 4 dalyje numatyto teisių gynimo priemonių taikymo:

LVAT 2025 m. vasario 12 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1298-552/2025. Ginčas kilo dėl Tarybos 2023 m. gruodžio 21 d. sprendimo, kuriuo pareiškėjas 2023 m. gruodžio 31 d. buvo atleistas

iš Jurbarko rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarybos savivaldybės kontrolieriaus pareigų, pasibaigus įstaigos vadovo kadencijai, pagrįstumo ir teisėtumo, grąžinimo į pareigas ir darbo užmokesčio už priverstinės pravaikštos laiką nuo atleidimo iš pareigų dienos iki teismo sprendimo įvykdymo dienos priteisimo. Pirmosios instancijos teismas tenkino pareiškėjo skundą, panaikino Tarybos Sprendimą, grąžino pareiškėją į buvusias pareigas ir priteisė pareiškėjui iš atsakovo vidutinį darbo užmokestį už priverstinės pravaikštos laiką nuo atleidimo iš pareigų dienos iki teismo sprendimo įvykdymo dienos, konstatavęs, kad pareiškėjas buvo atleistas iš savivaldybės kontrolieriaus pareigų pažeidus teisės aktų reikalavimus (t. y. netinkamai taikant teisės aktuose įtvirtintas terminų skaičiavimo taisykles bei viršijant nustatytus įgaliojimus).

Teisėjų kolegija pritaria pirmosios instancijos teismo sprendimo išvadai, kad pareiškėjas iš Jurbarko rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos savivaldybės kontrolieriaus pareigų buvo atleistas neteisėtai, nes aptarti pareiškėjo kadencijos termino skaičiavimo pažeidimai pirmosios instancijos teismo pagrįstai pripažinti esminiais, t. y. ABTĮ 89 straipsnio 1 dalies 3 punkto taikymo požūriu laikomi pagrindu panaikinti pareiškėjo skundžiamą Sprendimą.

Nagrinėjamu atveju, pareiškėjas iki atleidimo ėjo Jurbarko rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos savivaldybės kontrolieriaus - valstybės tarnautojo pareigas. Tinkamas šių pareigų atlikimas bei palankių sąlygų jos atlikti sudarymas yra neatsiejamas nuo asmenį į pareigas skiriančios institucijos pasitikėjimo. Pripažintina, jog pareiškėją grąžinus į Jurbarko rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos savivaldybės kontrolieriaus pareigas, jis neįgys Jurbarko rajono savivaldybės tarybos daugumos pasitikėjimo ir akivaizdu, kad jam gali būti sudarytos nepalankios sąlygos dirbti, kas atitinka DK 218 straipsnio 4 dalies 2 punkte numatytą sąlygą. Be to, tas faktas, kad Jurbarko rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos savivaldybės kontrolieriaus pareigose šiuo metu dirba kitas konkurso pagrindu paskirtas asmuo, leidžia daryti išvadą, kad pareiškėjas negali būti grąžintas į pareigas ir dėl DK 218 straipsnio 4 dalies 1 punkte numatytų priežasčių. Esant tokioms aplinkybėms, teisėjų kolegija mano esant pagrįstu negrąžinti pareiškėjo į pareigas, o taikyti Darbo kodekso 218 straipsnio 4 dalyje numatytas jo teisių gynimo priemones. Darbo kodekso 218 straipsnio 4 dalyje įtvirtinta, kad, jeigu darbo ginčą dėl teisės nagrinėjantis organas nustato, kad darbuotojas į pirmesnę darbą negali būti grąžintas dėl ekonominių, technologinių, organizacinių ar panašių priežasčių arba dėl to, kad jam gali būti sudarytos nepalankios sąlygos dirbti, arba kai darbuotojo negrąžinti prašo darbdavys, darbo ginčą nagrinėjantis organas priima sprendimą pripažinti atleidimą iš darbo neteisėtu, priteisia išmokėti vidutinį darbo užmokestį už priverstinės pravaikštos laiką nuo atleidimo iš darbo dienos iki teismo sprendimo įvykdymo dienos, bet ne ilgiau kaip už vienus metus, ir patirtą turtinę ir neturtinę žalą; taip pat darbuotojui priteisiama kompensacija, kurios dydis yra lygus vienam darbuotojo vidutiniam darbo užmokesčiui už kiekvienus dvejus darbo santykių trukmės metus, bet ne daugiau kaip šeši darbuotojo vidutiniai darbo užmokesčiai.

Dėl teisinio darbo stažo:

LVAT 2025 m. birželio 18d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-314-463/2025. Ginčas dėl Ministerijos 2022 m. gruodžio 22 d. Sprendimo Nr.(1.23) 7R-4966, kuriuo atsakovas pareiškėjo dirbto darbas laikotarpiu nuo 2017 m. sausio 1 d. iki 2022 m. spalio 10 d. einant direktoriaus / bankroto (nemokumo) administratoriaus pareigas Bendrovėje bei vykdant individualią veiklą, nepripažino teisinio darbo stažu, teisėtumo ir pagrįstumo. Pareiškėjas teikia nemokumo administravimo paslaugas, bei vertėsi individualia veikla. Apeliantas laiko savo darbinę veiklą teisiniu darbu. Ginčo atveju byloje, nustatyta, kad bankroto administratoriaus pareigoms užimti nėra numatytas specialusis reikalavimas turėti aukštąjį teisinį išsilavinimą, Ginčo Sprendime Komisija nevertino bankroto administratoriaus pareigybės, tačiau nustačius, jog bankroto administratoriui nekeliamas specialusis reikalavimas turėti aukštąjį teisinį išsilavinimą, nepripažino pareiškėjo darbo Bendrovėje kaip teisinio. Todėl pritariama pirmosios instancijos teismo išvadai, kad Komisijos sprendimas nepripažinus teisinio darbo stažo yra teisėtas ir pagrįstas. Aplinkybė, kad pareiškėjas dalyvavo kvalifikacijos kėlimo mokymuose ginčo laikotarpiu nereiškia, kad pareiškėjo dirbtas darbas vertintinas kaip teisinis. Asmens dalyvavimas kvalifikacijos kėlimo teisinėmis temomis mokymuose, neleidžia suponuoti išvados, kad darbo pobūdis yra išimtinai teisinio pobūdžio. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas panašaus pobūdžio bylose yra išaiškinęs, kad ėjimas

pareigų, kurioms netaikomas specialusis reikalavimas turėti aukštąjį teisinį išsilavinimą, negali sukurti teisinio darbo stažo. Priešingas minėtų teisės aktų nuostatų aiškinimas reikštų, kad teisinio darbo stažu galėtų būti pripažįstamas ir darbo stažas, kurį įgijo asmuo, neturintis aukštojo teisinio išsilavinimo. Todėl pareiškėjos apeliacinis skundas atmetamas, o pirmosios instancijos teismo sprendimas paliekamas nepakeistas.

Dėl tarybos valstybei stažo skaičiavimo:

LVAT 2025 m. spalio 29 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-638-492/2025. Nagrinėjamoje byloje kilo ginčas dėl pareiškėjos tarnybos Lietuvos valstybei stažo skaičiavimo tvarkos. Pirmos instancijos teismas pareiškėjos skundą atmetė, padarė išvadą, kad tarnybos Lietuvos valstybei stažas nėra tapatus vidaus tarnybos stažui ir yra reglamentuojamas skirtingais teisės aktais. Nurodė, kad Vidaus tarnybos statuto patvirtinimo įstatymas (toliau – Statutas) prokurorams nėra taikomas, taip pat prokurorams nėra taikomos Statuto nustatytos vidaus tarnybos pareigūnų socialinės garantijos, be kita ko, mokymosi aukštojoje mokykloje laikotarpio įskaitymas į tarnybos stažą.

Teisėjų kolegija pasisakė, kad statutinio valstybės tarnautojo vidaus tarnybos stažas ir nagrinėjamu atveju bylai aktualus išstarnautas Lietuvos valstybei laikas nėra tapačios sąvokos, šių stažų skaičiavimą reglamentuoja skirtingų įstatymų normos. Į tarnybos Lietuvos valstybei stažą buvo įskaitomi tik einant atitinkamas pareigas valstybės ir savivaldybių institucijose bei įstaigose laikotarpiai, taip pat stažuotės ar bandomieji laikotarpiai. Pareiškėjos mokymosi aukštojoje mokykloje ir jos turėtas vidaus tarnybos stažas visa apimtimi į tarnybos Lietuvos valstybei stažą negali būti įskaičiuojamas. Tiek skundžiamo sprendimo priėmimo dieną, tiek šiuo metu prokurorų tarnybos Lietuvos valstybei stažo skaičiavimo pagrindus ir tvarką nustatė ne Statutas, bet Lietuvos Respublikos valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymas ir Lietuvos Respublikos prokuratūros įstatymas.

Taigi, vadovaujantis aukščiau minėtu reglamentavimu, konstatuotina, jog tiek pareiškėjos paskyrimo į prokuroro pareigas metu galioję, tiek šiuo metu galiojantys įstatymai pareiškėjai negalėjo sukelti pagrįstų lūkesčių, kad jos mokymosi universitete laikas bus įskaitytas į tarnybos Lietuvos valstybei stažą priedui už išstarnautus Lietuvos valstybei metus bei kitoms garantijoms apskaičiuoti. Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra pagrįstai į pareiškėjos tarnybos Lietuvos valstybei stažą neįskaičiavo laikotarpio, kai pareiškėja dirbdama vidaus tarnyboje studijavo Vilniaus universitete. Todėl tenkinti pareiškėjos apeliacinį skundą nėra pagrindo.

Dėl ilgalaikio darbo išmokos priteisimo:

LVAT 2025 m. spalio 1 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2329-629/2025 Nagrinėjamoje byloje kilo ginčas dėl Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2025 m. vasario 13 d. sprendimo Nr. S-388 „Dėl ilgalaikio darbo išmokos“ teisėtumo ir pagrįstumo bei ilgalaikio darbo išmokos priteisimo iš atsakovo. Teisėjų kolegija pažymi, kad, remiantis Garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymu, asmeniui ilgalaikio darbo išmoka priklauso atleidimo iš darbo DK 57 arba 62 straipsnyje nurodytu pagrindu. Nagrinėjamu atveju Tarnybos direktoriaus 2024 m. spalio 28 d. įsakymu pareiškėjas iš Tarnyboje užimamų pareigų atleistas kitu pagrindu – vadovaujantis VTĮ 35 straipsnio 1 dalies 10 punktu (kai panaikinama valstybės tarnautojo pareigybė). Todėl pareiškėjas neatitinka sąlygų ilgalaikio darbo išmokai gauti pagal Garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo 9 straipsnį. Esant šioms aplinkybėms, atsakovas ir pirmosios instancijos teismas pagrįstai sprendė, kad pareiškėjui nėra pagrindo išmokėti ilgalaikio darbo išmoką.

Dėl savanoriško kario dalyvavimo renginyje susiejimo su tarnybos pareigų vykdymu:

LVAT 2025 m. balandžio 9 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-436-1188/2025. Teisėjų kolegija, nagrinėdama atsakovo apeliacinį skundą ir tikrindama pirmosios instancijos teismo sprendimo pagrįstumą bei teisėtumą, pažymėjo, jog, įvertinus teisės aktus, matyti, kad sveikatos sutrikimo

priežastinio ryšio su tarnybos pareigų vykdymu buvimas konstatuojamas tik nustačius, kad karys sveikatos sutrikimą patyrė vykdydamas kariui privalomą veiklą (atitinkamas funkcijas, užduotis ir panašiai), t. y. kario pareiginiuose nuostatuose įtvirtintas pareigas (funkcijas) arba privalomus vadų nurodymus arba dėl savo kario statuso. Atsižvelgusi į tai, teisėjų kolegija pirmiausia vertino Įsakymą „Dėl dalyvavimo karinės kovinės savigynos čempionate“ bei įvertinusi jo turinį nustatė, kad juo buvo patvirtintas karių, kurie išreiškė norą dalyvauti turnyre, sąrašas ir Vaidoto bataliono personalui duoti nurodymai, susiję su turnyro organizavimu. Šis Įsakymas buvo priimtas siekiant sudaryti sąlygas kariams dalyvauti turnyre ir į turnyro dalyvių sąrašą buvo įtraukti Vaidoto bataliono kariai, išreiškę norą dalyvauti turnyre. Įvertinusi Įsakymo turinį karių pavaldumo ir tarpusavio santykių specifikos kontekste, teisėjų kolegija konstatavo, kad jis K. B. buvo privalomas, aplinkybė, kad pats K. B. sutiko dalyvauti turnyre, Įsakymo privalomumo jam nekeičia. Pažymėta ir tai, kad turnyras buvo skirtas kariuomenei reikšmingai šventei paminėti, jis buvo rengiamas išimtinai Lietuvos kariuomenėje ir buvo susietas vien tik su kariuomene, renginys vyko Lietuvos kariuomenei priklausiančioje sporto salėje, turnyro metu buvo pakeista pareiškėjo dienotvarkė ir buvo sudarytos sąlygos dalyvauti turnyre, kuriame pareiškėjas dalyvavo ne laisvu nuo tarnybos metu. Be to, pareiškėjo dalyvavimas turnyre buvo susijęs su Lietuvos kariuomenės populiarinimu, žinomumo didinimu, Lietuvos kariuomenės įvaizdžio visuomenėje formavimu bei Lietuvos kariuomenės Mechanizuotosios pėstininkų brigados „Geležinis Vilkas“ Kunigaikščio Vaidoto mechanizuotojo pėstininkų bataliono atstovavimu, todėl būtų socialiai neteisinga, jog dalyvaudamas tokiam renginyje ir dėl to patyręs traumą, nors jokių saugos ir sveikatos norminių teisės aktų pažeidimų nebuvo nustatyta, karys neturėtų teisės į kompensaciją. Apibendrinama savo išvadas, teisėjų kolegija sprendė, jog pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktinas nepakeistas, o atsakovo apeliacinis skundas atmestinas.

Dėl atleidimo iš tarnybos auginant vaiką iki 3 metų:

LVAT 2025 m. sausio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1195-968/2025. Pirmosios instancijos teismas tikrinamu sprendimu atmetė pareiškėjos skundą, konstatavęs, kad Įsakymas yra teisėtas ir pagrįstas, taip pat netenkino ir išvestinių reikalavimų. Ginčijamu Įsakymu pareiškėja atleista iš Vadovybės apsaugos tarnybos Objektų apsaugos valdybos P4 skyriaus agentės pareigų, konstatavus, kad ji neatitinka jos pareigybei nustatyto fizinio pasirengimo reikalavimų (Įstatymo 60 str. 18 p.). Pareiškėja tiek skunde, tiek teismo posėdžio metu akcentavo aplinkybę, kad ji augina vaiką iki trejų metų, todėl negalėjo būti atleista iš tarnybos. Bylos duomenimis nustatyta ir ginčo nėra dėl to, kad pareiškėja šešis kartus bandė, tačiau neišlaikė jos pareigybei nustatytų privalomų II lygio fizinio pasirengimo normatyvų. Nagrinėjamoje byloje nėra ginčo ir dėl to, kad pareiškėja atleidimo iš tarnybos metu augino vaiką iki 3 metų (Įsakymas priimtas 2024 m. balandžio 29 d., vienas iš pareiškėjos vaikų gimė (duomenys neskelbtini). Vadinasi, nagrinėjamu atveju pirmiausiai reikia įvertinti, ar pareiškėja, atleidimo iš tarnybos metu auginusi vaiką iki 3 metų, apskritai galėjo būti atleista iš tarnybos, kaip neatitinkanti jos pareigybei nustatyto fizinio pasirengimo reikalavimų. Teisėjų kolegijos vertinimu, pareigūno gebėjimas ar negebėjimas atitikti Vadovybės apsaugos tarnybos direktoriaus nustatytus fizinio pasirengimo reikalavimus, tuo atveju, kai jis, kaip nustatyta ir šioje administracinėje byloje, dėl to deda realias pastangas, yra susijęs ne su jo kalte, o su objektyvia aplinkybe – negebėjimu atlikti Vadovybės apsaugos tarnybos direktoriaus nustatytų pareigūno fiziniam pasirengimui taikomų normatyvų dėl fizinio pasirengimo stokos, sveikatos būklės ar pan. Atsižvelgiant į tai, konstatuotina, kad, skirtingai, nei nurodė pirmosios instancijos teismas, pareiškėjai, kuri atleidimo iš tarnybos metu augino vaiką iki 3 metų, turėjo būti taikoma Įstatymo 61 straipsnio 5 dalyje įtvirtinta garantija. Todėl ginčijamas Įsakymas, kuriuo, nepaisant paminėtos garantijos, pareiškėja atleista iš tarnybos Įstatymo 60 straipsnio 18 punkto pagrindu, kaip neatitinkanti jos pareigybei nustatyto fizinio pasirengimo reikalavimų, negali būti pripažintas teisėtu ir dėl to yra naikinamas. Pripažinus pareiškėjos atleidimą iš tarnybos neteisėtu, nesant atsakovo argumentų, kurie paneigtų pareiškėjos reikalavimo gražinti ją į tarnybą tenkinimo galimybę, teisėjų kolegija tenkina pareiškėjos skundo išvestinį reikalavimą gražinti ją į tarnybą – į eitas Vadovybės apsaugos tarnybos Objektų apsaugos valdybos P4 skyriaus agentės pareigas.

Dėl neturtinės žalos atlyginimo:

LVAT 2025 m. sausio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-401-1188/2025. Teisėjų kolegija vertina, kad ginčo esmę pagal pareiškėjos skundą pirmosios instancijos teismui sudarė tai, jog atsakovo pareiškėjai esą padaryta neturtinė žala, platesne prasme bendrai pasireiškianti savijautos ir sveikatos pablogėjimu (regėjimo susilpnėjimu) ir streso išgyvenimu, nustatyta pagal tai, kad atsakovas: pirma, padidino pareiškėjos darbo krūvį, priskirdamas jai Prieglobsčio skyriaus specialistų atliekamas elektroniniu paštu gaunamų prieglobsčio prašytojų dokumentų įkėlimo į MIGRIS užduotis, kurių pareiškėja niekada nebuvo vykdžiusi ir negalėjo naujai pradėti vykdyti be papildomų laiko sąnaudų; antra, neskyrė priemokos už 2021 m. lapkričio mėnesį; trečia, ignoravo pareiškėjos nusiskundimus dėl pagrįstai nespėjamo atlikti tiek naujai priskirto, tiek pagal funkcijas pareigybės aprašyme priklausiusio, o prasidėjus migrantų krizei – dar pagrausėjusio darbo. Siauresne prasme, neturtinė žala pažeminimo ir psichologinio smurtavimo išgyvenimo aspektu esą nustatyta pagal tai, kad atsakovas: pirma, sukūrė žeminančią darbo aplinką jos darbo vietoje (kabinete), t. y. suneštus ir ant stalo padėtus po atsakovo skyrių vedėjų pasitarimo likusius indus (taures), nurodydamas juos išplauti; antra, nušalino pareiškėją nuo tiesioginio darbo, ribodamas atitinkamas viešųjų ryšių specialistės komunikavimo galimybes; trečia, sudarė žeminančias ir higieniškai netinkamas darbo sąlygas, perkeldamas pareiškėją iš įprastos darbo vietos atitinkamame kabinate į sveikatai nesaugią bei laidinio telefono neturinčią darbo vietą kitame kabinate.

Dėl papildomo darbo skyrimo nenustatyti neteisėti atsakovo veiksmai, nes pareiškėja sutiko dirbti papildomą darbą, o jai atsisakius jį dirbti, papildomi darbai nebuvo skiriami. Teisėjų kolegija pažymi, kad ginčo situacija susijusi su ekstraordinarinėmis ypatingo valdymo režimo (ekstremaliosios situacijos, nepaprastosios padėties) aplinkybėmis ir dėl jų objektyviai pakitusiu Departamento darbo krūviu, be kita ko, administruojamų užsieniečių prašymų suteikti prieglobstį gausumu. Byloje nėra duomenų ar pareiškėjos pateiktų įrodymų, kad išimtinai pareiškėjos, bet ne kitų Departamento tarnautojų, darbo krūvio padidėjimą 2021 m. spalio ir lapkričio mėnesiais arba vėliau įvykusį darbo vietos (kabineto) pakeitimą nulėmė vien tik atsakovo vadovybės subjektyviai ir neteisėtai vykdytas vidinis administravimas, kuris esą buvo neadekvatus net kelis kartus padidėjusiam užsieniečių prieglobsčio prašymų skaičiui ar apklausoms reikalingų Departamento patalpų (kabinėtų) kiekiui.

Apibendrinant darytina išvada, kad vien aplinkybės, jog atsakovas masinio užsieniečių antplūdžio ir itin padidėjusio visų Departamento tarnautojų darbo krūvio kontekste pagal Valstybės tarnybos įstatymą skyrė pareiškėjai papildomas užduotis (funkcijas) 2021 m. spalio lapkričio mėnesiais ir neteisėtai neskyrė priemokos už 2021 m. lapkričio mėnesį, vieną kartą prašydamas pareiškėjos išplauti stiklines, keturioms dienoms perkeldamas pareiškėją į mažesnės kvadratūros kabinetą, perduodamas vykdyti viešųjų ryšių specialistės funkcijas kitiems asmenims, atleisdamas pareiškėją panaikinęs jai priskirtą pareigybę dėl vidinio resursų optimizavimo ir itin padidėjusių užsienio žiniasklaidos priemonių pasiteiravimų atsakovui anglų kaba, nereiškia, kad pareiškėjos atžvilgiu buvo atlikti kokie nors tokie sistemą sudarantys neteisėti veiksmai, kurių visetas galėtų būti vertinamas kaip psichologinis smurtas (mobingas). Pareiškėjos išvardintos aplinkybės niekaip neleidžia daryti išvados, kad atsakovas sistemingai ir nuosekliai atliko netinkamus veiksmus, kuriais siekė pažeminti, išskirti ar kitaip neigiamai veikti pareiškėją, o būtent tokie požymiai leistų situaciją vertinti kaip psichologinį smurtą darbe; dėl to darytina išvada, kad nebuvo pažeisti DK 30 straipsnio reikalavimai, kurie sudarytų pagrindą atlyginti pareiškėjai neturtinę žalą.

Dėl žalos atlyginimo priteisimo

LVAT 2025 m. balandžio 23 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-115-789/2025. Ginčas kilo dėl pareiškėjos reikalavimo priteisti jai iš atsakovo turtinės žalos, kuri kilo dėl neteisėto pareiškėjos atleidimo iš tarnybos, atlyginimą ir reikalavimo priteisti trečiajam suinteresuotam asmeniui VSDFV Klaipėdos skyriui iš atsakovo žalos, kuri kilo dėl nesumokėtų valstybinio socialinio draudimo įmokų, atlyginimą. Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjos skundą, konstatavęs, kad pareiškėjos neteisėto atleidimo iš tarnybos padarinių klausimas jau yra išspręstas įsiteisėjusiu Regionų apygardos administracinio teismo Klaipėdos rūmų 2022 m. balandžio 4 d. sprendimu, kuris yra įvykdytas. Pareiškėja nesutinka su pirmosios instancijos teismo sprendimu ir prašo panaikinti jį. Pareiškėjos vertinimu, ji patyrė turtinę žalą negautų pajamų forma, pareiškėja ir VSDFV patyrė žalą dėl į

socialinio draudimo fondo valdybos biudžetą nesumokėtų socialinio draudimo įmokų, ateityje tiesiogiai galinčių sąlygoti pareiškėjos gaunamų pajamų, mokėtinų senatvės socialinio draudimo išmokų forma, sumažėjimą. Pareiškėja iš esmės sieja jai padarytą turtinę žalą su jos neteisėtu atleidimu iš valstybės tarnybos ir su jai neišmokėtu vidutinio darbo užmokesčiu (jo dalimi) už ilgesnį nei vienerių metų laikotarpį. Teisėjų kolegija pažymi, kad, pagal DK 218 straipsnio 4 dalį, darbo ginčą nagrinėjantis organas (be kita ko, teismas), priimdamas sprendimą pripažinti atleidimą iš tarnybos neteisėtu, priteisia išmokėti vidutinį darbo užmokestį už priverstinės pravaikštos laiką nuo atleidimo iš darbo dienos iki teismo sprendimo įvykdymo dienos, bet ne ilgiau kaip už vienus metus, ir patirtą turtinę ir neturtinę žalą. Atsižvelgiant į Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktiką dėl šios teisės normos aiškinimo, taip pat sistemiškai aiškinant šią teisės normą, vidutinio darbo užmokesčio už priverstinės pravaikštos laiką priteisimas yra ribojamas trukme, t. y. jis gali būti priteisiamas už ne ilgesnį kaip vienerių metų laikotarpį. Taigi vidutinio darbo užmokesčio už priverstinės pravaikštos laiką priteisimas yra reglamentuojamas atsietai nuo turtinės žalos, kuri taip pat gali būti patirta dėl neteisėto atleidimo iš darbo (tarnybos). Įsiteisėjusiais administracinių teismų procesiniais sprendimais pareiškėjai buvo priteistas vidutinis darbo užmokestis už priverstinės pravaikštos laiką nuo atleidimo iš tarnybos dienos iki teismo sprendimo įvykdymo dienos, bet ne ilgiau kaip už vienus metus. Taigi šiais teismų procesiniais sprendimais, kurie yra įsiteisėję, buvo išspręstas klausimas dėl vidutinio darbo užmokesčio už priverstinės pravaikštos laiką priteisimo. Atsižvelgdama į tai, teisėjų kolegija konstatuoja, kad nėra pagrindo priteisti pareiškėjai jos prašomą priteisti turtinę žalą negautų pajamų (negauto vidutinio darbo užmokesčio (jo dalies)) forma.

Pareiškėja taip pat prašo priteisti iš atsakovo trečiajam suinteresuotam asmeniui VSDFV Klaipėdos skyriui žalą, kuri kilo dėl nesumokėtų valstybinio socialinio draudimo įmokų, atlyginimą. Darbo byloje išmokos, susijusios su darbo santykiais, darbuotojui iš darbdavio teismo sprendimu priteistinos pinigų sumomis, iš jų neišskaičiavus privalomų mokesčių. Darbdavys, vykdydamas teismo sprendimą ir išmokėdamas darbuotojui priteistas išmokas, iš jų išskaičiuoja privalomus mokesčius, kurių išskaičiavimo pareigą darbdaviui nustato mokesčių ir kitokie viešosios teisės aktai. Teisėjų kolegija pažymi, kad byloje nėra duomenų, kurie pagrįstų, kad atsakovas nesumokėjo į Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetą įmokų nuo pareiškėjai Regionų apygardos administracinio teismo Klaipėdos rūmų 2022 m. balandžio 4 d. sprendimu administracinėje byloje Nr. eI3-3175-583/2021 priteistų sumų. Todėl tretysis suinteresuotas asmuo VSDFV Klaipėdos skyrius neturi galiojančios ir vykdytinos reikalavimo teisės į atsakovą Klaipėdos miesto savivaldybės administraciją. Taigi nagrinėjamu atveju pareiškėjos reikalavimas priteisti iš atsakovo Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos trečiojo suinteresuoto asmens VSDFV Klaipėdos skyriaus naudai 5 747,48 Eur žalą atlyginimą atmestinas kaip nepagrįstas. Apibendrinama teisėjų kolegija konstatuoja, kad pirmosios instancijos teismas pagrįstai atmetė pareiškėjos skundą, todėl pirmosios instancijos teismo sprendimas paliekamas nepakeistas, o pareiškėjos apeliacinis skundas atmetamas.